

SIBENSKI LIST

GLASILO ŽUPANIJE ŠIBENSKE

GOD. XXXI.
Broj 1563

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 11. prosinca 1993.

CIJENA
1500 HRD

OBLJETNICE

NEMA HRVATSKE BEZ DRNIŠA!

Borci 142. brigade HV su spremni izvršiti svaku zapovijed izdanu od viseg zapovjedništva, oslobođiti Drniš i ići da je, ako zatreba. Hrvatske bez Drniša nema ... Stranica 7.

U ŽARIŠTU DRUGA STRANA MEDALJE

Ima jedna strana medalje, koja može biti poticajna, da se spominjanjem imena Drniš u samom nazivu županiye intenzivira njegovo prisustvo u našoj svakodnevici, psihološki efekti kod njegovih proganjenih žitelja i slično. No, kao i obično medalja ima i drugu stranu. Postoji, naime, opasnost da dvoimenost županiye pridoneće daljnjoj dezintegraciji i jačanju tabora malogradanske taštine i kompanilizma. Politike zatvaranja u te tabore i dosad su štetile pučanstvu ovih prostora, kćile su da se Šibenik razvija u snažno, ne samo gospodarsko, nego i svako drugo središte, koje bi pružalo priliku za zadovoljavanje ključnih potreba i ambicija žitelja na prostoru od Kornata do Svilaje. Stranica 2.

NA GOVORNICI: LJUBO VLAHOV, PREDSJEDNIK NEZAVISNOG SINDIKATA TLM-a

BILI SMO U PRAVU

3180 djelatnika, bivših i sadašnjih, upisali su prosječno 150 dionica ili 15.000 DEM vrijednosti poduzeća TLM-a. Prodaja je išla »u paketu«. Vodstvo Nezavisnog sindikata drži da je učinilo sve što se moglo učiniti. Rekli su radnicima ... »Upišite dionice« i tvrde da su bili u pravu. Stranica 4.

BJESNOĆA ZAHVAĆA I DOMAĆE ŽIVOTINJE

PANICI IPAK NEMA MJESTA

Na području Šibenika bjesnoća je prisutna već desetu godinu, ali ono što zabrinjava ove zime jest pojava zaraženih mačaka i ovaca. I zaražene lisice ubijene na našem području, u najvećem broju nisu bile ubijene kako je do ove godine bilo uobičajeno — u lovackim hajkama, već u dvorištima, kod kuća. Dr. Andrija Zanki, šibenski epidemiolog i veterinar Marko Maričić, direktor Veterinarske stanice, kažu da nema mjesta panici. S nizom mjera iza kojih će stajati općinske i županijske vlasti — od trovanja mačaka lutalica i hvatanja pasa bez vlasnika — spriječit će se najopasnije — širenje zaraze na ljudi

SEMIRA ŠKUGOR,
DOPREDSJEDNICA
HDZ-a, KANDIDATKINA
ZA PODŽUPANA

HDZ TRESU SUKOBI PRIVATNIH INTERESA

Na županijskoj skupštini neće se birati drugi podžupan ● Gospodin Radić smatra da s izborom podžupana treba pričekati ● Često čujem »što sam ja dobio«, kada čovjek počne tako razmislijati sukobi su u stranci neminovni ● Ne znam je li tajnik šibenskog ogranka HDZ-a dobio stan niti da mu je dodijeljen teren za kuću ● Nikakva inicijativa za promjenom rukovodstva Informativnog centra nije potekla od nas, to su kuloarske price. Stranica 3.

DRUGA STRANA MEDALJE

U ŽARIŠTU

ak je formalnopravno novi ustroj upravnoteritorijalnih jedinica dovršen, njegovo oživotvorene tek nadolazi. Koliko će to donijeti integracije i stvarnog funkciranja naše županije kao cjeline?

Ovo je područje doista specifično kada ga je sama priroda učinila jedinstvenim, obala i zalede nisu odijeljeni visokim planinskim lancem, riječka Krka ga objedinjuje svojim vodotokom, a planine Svilaja i Dinara su se dovoljno odmakle da bi ostavile prostor za življene na gotovo dvije tisuće četvornih kilometara. Dakle, uz formalnopravne uvjete tu su i prirodni preduvjeti za jedinstvenost u funkciranju. Međutim, koliko god ovi bili povoljni, toliko su dosadašnji uvjeti življena dezintegrirali ovo područje. Dok je bivša općina Šibenik bila koliko toliko kompaktna, gledje zadovoljavanja osnovnih životnih potreba (rada, školovanja, zdravstvene i socijalne skrbi, kulture, športa, informiranja), to se ne bi moglo reći za bivšu općinu Drniš. Naime, zbog gospodarske nerazvijenosti i blizine atraktivnih centara, veliki dio pučanstva je zadovoljavao navedene potrebe izvan grada i općine Drniš. Opće poznat je fenomen migracija, kako onih trajnih, tako i onih dnevnih. Rezultat toga je činjenica da je veći broj ljudi bio zaposlen izvan, nego u svojoj matičnoj općini. Pogotovo se to odnosi na ovaj jugozapadni dio, koji se obično naziva Zagora u užem smislu i područje sadašnje općine Ružić. Ako ovome dodamo da je Prominu zahvatila trajna migracija, uglavnom u pravcu Zagreba i Zadra, onda je slika potpuna. O uzrocima ovih fenomena već je bilo govora u ovoj kolumni pa se sada više može reći o njihovim posljedicama. U globalu, posljedice su dupla dezintegriranost, u okvirima samog prostora bivše općine Drniš i dokako u županijskim relacijama. Ako ovome dodamo i sve nevolje koje je donio ovaj nametnuti nam rat (privremena okupacija dijela teritorija, problem proganjanika i prometna izoliranost), onda je potpuno jasno da će trebati veliki napor, s mnogo pameti i dobre volje da se na ovoj prirodnoj i upravnoteritorijalnoj cjelini stvari kompaktne i funkcionalne cjelinu, kakva županija treba biti.

Koliko će pokrenuta inicijativa za promjenu imena županije pridonijeti tome?

Jedinstvenost ovoga područja nije, ili nije samo političko pitanje, a još je manje administrativno. Ono je načelo životno pitanje za sve one koji ovdje žive, rade, rastu i teže boljšiku. Županija će biti onoliko jedinstvena i kompaktna, koliko budu ljudi u njoj imali zajedničkih interesa i ciljeva. Ako izuzmemo globalno opredjeljenje koje se izražava političkom voljom za, prije svega, životom u hrvatskoj državi i ovoj županiji, onda sve ostalo je ono što se mora svakodnevno činiti. I upravo to svakodnevno bavljenje naših potreba je funkciranje upravno-teritorijalnih jedinica — općina, gradova i županije.

Ima jedna strana medalje, koja može biti poticajna, da se spominjanjem imena Drniš u samom nazivu županije intenzivira njegovo prisustvo u našoj svakodnevici, psihološki efekti kod njegovih prognanih žitelja i slično. No, kao i obično, medalja ima i drugu stranu. Postoji, naime, opasnost da dvoimenost županije predonesi daljnjoj dezintegraciji i jačanju tabora malogradanske taštine i kampanelizma. Politička zatvaranja u te tabore su i dosad štetile pučanstvu ovih prostora, kočile su da se Šibenik razvije u snažno, ne samo gospodarsko, nego i svako drugo središte, koje bi pružalo priliku za zadovoljavanje ključnih potreba i ambicija žitelja na prostoru od Kornata do Svilaje. Oni koji nisu u stanju sagledati te relacije, ne mogu shvatiti ni prednost koje donosi sam status županije. Samo takva funkcija Šibenika može zaustaviti daljnje migracije i ojačati ne samo Drniš, nego i ostale općinske centre. Nema normalnog funkciranja županije bez mogućnosti rada i zarade, školovanja djece i svih drugih potreba. Čitava županija se mora boriti za prosperitet svoga središta, jer ako Šibenik ne bude nudio perspektivu poput ostalih centara kao

što su Split, Zadar, Dubrovnik, onda te perspektive neće biti ni u Drnišu, Vodicama, Skradinu, Primoštenu, Oklaju... Dobar dio tih mesta je do sada čamio u svojoj ljšturi i stagnirao. Uostalom, moderni način života upravo i zahtijeva radijus dnevnog kretanja ljudi u okvirima i većim nego što su granice ove županije. To treba vidjeti i shvatiti kao jednu od najvećih prednosti. Petrovo polje, Promina, Krka, Zagora, obala i otoci naprosto su prirodnji životni prostor ovoga grada, a on njihovo središte. Po toj logici je onda ovaj grad sukob ukupnog stvaralaštva ljudi na ovom čitavom prostoru. Isto je to i Drniš za onaj dio koji mu gravitira, Skradin, bilo koje mjesto pa sve do doma u kojem živi čovjek sa svojom obitelji. Nije slučajno što u modernom svijetu interes i osjećaj čovjeka seže od obiteljskog doma do domovine kao zajedničkog doma.

Cinjenica da te i takve relacije i odnosi između žitelja i njihovih obitavališta u ovom županiju nisu razvijene mora nas usmjeravati u pravom smjeru. Moguće devijacije kao što je kampanelizam i malogradanska uskogrudnost slijede su ulice.

Ako se situacija gleda s prve razine onda je ova županija svih nas, svih naših mesta, a njeno službeno ime joj je samo »zajednički nazivnik«. Ako tako gledamo, onda bit nije u samom imenu, nego u onome što taj zajednički naziv sadrži. Gledano s druge razine, one s nabojem malogradanske isključivosti županija je samo onoga grada ili gradova čije ime nosi. Po toj logici nema rješenja jer da bi svi bili zadovoljni moralu bi u ime uči sva mesta i tako u nedogled.

Umjesto naganjanja oko imena, bolje bi bilo da se bavimo utemeljenjem ustanova i njihovim sačuvljavanjem jer u ovom »meduvremenu« i prelasku na novi način rada i financiranja, neće biti lak niti postoji standard u kulturi, zdravstvu, školstvu, športu, informiranju, a kamo ići dalje. A bez toga dalje, koje znači iskorak u viši stupanj školstva, objedinjavanje i podizanje na viši stupanj kulturnih institucija, a da i ne govorimo o gospodarstvu i mogućnosti zapošljavanja, neće žitelji imati pošto dolaziti u županijsko središte, niti će Šibenik imati snage za iskorak prema njima. Bez tih iskoraka neće biti zajedničkog interesa i budućnosti, bez obzira na to kako se ova županija zvala.

I još nešto, moguća sporena i zla krv koja bi mogla izvirati iz procedure o promjene imena županije, išla bi na ruku i zadovoljstvo našim dušmanima, koji se još uvijek šepure po našem Drnišu, Petrovo polju i Promini.

Nadajmo se da je više onih koji će nadisiti tu razinu, jer ovo nije samo naša županija, nego i jedan od strateški najvažnijih dijelova našeg zajedničkog doma.

Ivan BURIĆ

Kritični je trenutak priznanje Hrvatske od strane Srbije, ali i tu, po Radiću, ima pozitivnih pomaka. Osobno je, tvrdi, bio svjedokom kada je Slobodan Milošević izjavio kako okupirana područja smatra dijelovima Hrvatske, a predsjednik Srbije i sada javno govori kako Knin mora tražiti svoje mjesto u Hrvatskoj

GLAVNI TAJNIK HDZ-a
JURE RADIĆ NA
POLITIČKOJ TRIBINI
U ŠIBENIKU

VRATITI SVE ŠTO JE HRVATSKO

Očekujemo da će miroljubiva politika za koju se opredjelila Hrvatska donijeti rezultate, a vojna opcija koju mnogi zagovaraju, uvijek nam stoji na raspolaganju, kazao je na političkoj tribini održanoj u Šibeniku krajem proteklog tjedna, **glavni tajnik HDZ-a, Jure Radić**. Prema njegovim riječima oslobadanje okupiranih područja vojnim putem rezultiralo bi novim velikim žrtvama a istodobno bi Hrvatska bila izložena međunarodnim sankcijama što bi izazvalo križ, a u pitanje bi dovelo i sam opstanak hrvatske države. Govoreći o modus vivendi Radić će reći da je to prijelazno rješenje, za kojega bi se prognani Hrvati vratili u svoje domove, a međunarodne snage pomogle bi da se održi mir i suživot. Modus vivendi precizira Radić, zapravo je proces reintegracije okupiranih područja u Hrvatsku.

Opređeljivši se za mirno rješenje, objasnio je glavni tajnik HDZ-a, prihvativši smjeh prema međunarodne zajednice koji sadrži dobar dio onoga što je u mirovnoj inicijativi predložio predsjednik Franjo Tuđman. Kritični je trenutak priznanje Hrvatske od strane Srbije ali i tu, po Radiću, ima pozitivnih pomaka. Osobno je, tvrdi, bio svjedokom kada je Slobodan Milošević izjavio kako okupirana područja smatra dijelovima Hrvatske, a predsjednik Srbije i sada javno govori kako Knin mora tražiti svoje mjesto u Hrvatskoj

vima Hrvatske, a predsjednik Srbije i sada, kaže Radić, javno govori kako Knin mora tražiti svoje mjesto u Hrvatskoj.

Odgovarajući na pitanja vezana uz organizaciju života u kotarevima Knin i Gline glavni tajnik HDZ-a kazao je da će sastav policijskih snaga biti proporcionalan nacionalnoj strukturi stanovništva, tako da će u Kninu policijski biti Srbi koji će na kapama nositi hrvatski grb. To pitanje, rješavat će se u prijelaznom razdoblju korak po korak.

Što je s ružičastim zonama, pitali su sudionici tribine Radića. »Ružičaste zone više ne spominjam da međunarodna zajednica ne pomici da bi Hrvatska bila zadovoljna samim oslobadanjem tih područja. Mi ne želimo vratiti same ružičaste zone već sve što pripada Hrvatskoj u okvirima njenih međunarodno priznatih granica«, odgovorio je. Na političkoj tribini, kojoj je bio nazočan i Josip Jurčić, pomoćnik ministra obrane RH, bilo je riječi i o situaciji i položaju Hrvata u BiH, te aktualnim zahtjevima Muslimana za izlazom na more.

● Kada Izetbegović traži Neum — kroz njegova usta govori Milošević koji traži Dubrovnik, objašnjava Radić i načinjava: »Hrvatska ne može prihvati cijepanje svog nacionalnog teritorija. Naš je odgovor — ne!« (L.M.)

ŠTO O PROMJENI NAZIVA ŽUPANIJE ŠIBENSKE KAŽU ŽUPAN I PODŽUPAN

PAŠKO BUBALO, ŽUPAN

**NIJE VRIJEME NITIIMA
OZBILJNIH RAZLOGA ZA
PROMJENU NAZIVA**

Gospodin zastupnik Ante Dželalija po poslovniku našeg Sabora imao je pravo pokrenuti takvu inicijativu, ali čitavu je stvar trebalo prije raspraviti u Županijskoj skupštini, iako je ta inicijativa prošla u Županijskom domu Sabora, konačnu odluku donosi Zastupnički dom. Moje je mišljenje da ovo nije vrijeme za te promjene, niti ima ozbiljnih razloga da bi se promjenilo ime.

Povratak u Drniš i sva okupirana područja naše Županije glavna je zadača hrvatske državne politike. Drnišanima treba pomoći u onom trenutku kada se vrate, da obnova teče što brže, i da napreduju što brže. To je bitno i najbitnije. Uostalom, zašto se županija ne bi zvala šibensko-skradinska, Skradin ima najstariju urbanu tradiciju na području naše županije. Ponavljam, niti je vrijeme niti ima ozbiljnih razloga da se mijenja naziv županije.

JOSIP ODAK, PODŽUPAN

**ŠIBENČANI NEMAJU
NIŠTA PROTIV
OVE PROMJENE**

Za Drnišane je Šibenik prirodni prostor na kojega su upućeni i naslojeni, pa stoga, a još više zbog ratnih tegoba, okupacije naše bivše općine, progona više od sedamnaest tisuća ljudi, formiranja brigade, nismo ni razmišljali o imenu naše buduće županije. Naša je politika i angažiranost bila znatno izraženija u pogledu određivanja statusa grada negoli županijskog nazivlja. Tek kasnije, polazeći od činjenice da u ovoj županiji jedino Šibenik i Drniš imaju status gradova, ocjenili smo opravdanima u nekom simboličnom smislu i potrebni da sugeriramo Saboru promjenu imena županije. Mislim da je problem predimensioniran i sad ga se još pokušava dodatno potencirati bez ikakva razloga. Moja su saznanja, Šibenčani nemaju ništa protiv ove promjene. Uostalom iako post festum, mi smo ovih dana o tome raspravili i na Županijskom odboru HDZ-a gdje je postignuta potpuna suglasnost oko prijedloga, nitko nije pokušavao oponirati inicijativi niti u njoj tražiti neke skrivene motive, a dogovoren je da se s takvim stavom upozna i Županijska skupština. Dakle, problema nema.

SEMIRA ŠKUGOR, DOPREDSJEDNICA HDZ-a, KANDIDATKINJA ZA PODŽUPANA

HDZ TRESU SUKOBI PRIVATNIH INTERESA

ŠL: Zašto ne prolazite kao kandidat za podžupana?

— Privremeni Županijski odbor HDZ-a istakao je moju kandidaturu za podžupana. Bilo je više kandidata, međutim kada sam je predložena ostali su prijedlozi povučeni. Dakle, nije se uopće glasovalo za druge kandidate jer je stranka smatrala da od svih njih ja mogu najbolje zadovoljiti na toj funkciji za kandidate za župana i za podžupane tražili smo suglasnost središnjice koja je dala suglasnost za svu tri kandidata, Bubala, Odaka i mene. Bez obzira na to mi smo o kandidatima raspravljali i u klubu vijećnika HDZ-a gdje su pojedini vijećnici na mjesto župana istakli Davora Škugora, za podžupana gospodina Stančića i za predsjednika Županijske skupštine Milu Mioča. Škugor je dobio potrebnu većinu vijećnika, gospodin Stančić kao moj protukandidat na mjesto podžupana nije, niti je dobio Mijo Mioč. Prijedlog kluba također je poslan središnjici koja je ostala pri stavu da župan bude Paško Bubalo.

S izborom podžupana treba pričekati

ŠL: I tu su počeli problemi?

— Tako je. Ponovo je zakazan klub vijećnika i ponovo se išlo s ovim kandidatima. Gotovo apsolutnom su većinom potvrđeni kandidati kluba vijećnika s kojima smo išli i na skupštinu. Svjesni smo što se dogadalo na skupštinu, u pitanje je došao ne samo izbor podžupana već i izbor župana. Međutim, uz intervenciju gospodina Mudrini-

ŠIBENČANI I DRNIŠANI – ODNOS KOREKTAN

Čudno mi je čuti da su odnosi na relaciji Šibenčani-Drnišani malo zategnuti, ja čujem i suprotna mišljenja, mišljenja onih koji tvrde da su Drnišani i previše prisutni u društvenom i političkom životu županije. Ovisi kako tko na to gleda. Ja mislim da je odnos jako korektan, a moramo raditi na tomu da popravimo nešto što je u povijesti bio slučaj. Drniš je kroz povijest više bio orientiran na Split, a Drniš prirodno, geopolitički i kako god gledate gravitira Šibeniku. Očito je nekom u interesu da ne dove do dobre suradnje između Šibenika i Drniša, makar je taj problem već dugo aktualan ne samo kroz ovo vrijeme otkako smo u jednoj županiji.

ča to se smirilo, ali je jedan dio vijećnika HDZ-a prekršio tu strančku stegu i nisu glasovali za mene kao kandidata. Nakon toga uslijedili su razgovori s vijećnicima, tražili su se argumenti zbog kojih oni odbijaju moju kandidaturu, ali ni sa jednim argumentom nisu izašli u javnost.

ŠL: Koji su vijećnici HDZ-a izričito protiv Vaše kandidature?

— Znate što ću vam reći. HDZ je narodna stranka i okupila različite slojeve ljudi koji su se skupili oko jednog programa. Svi ti članovi iz različitih slojeva imaju različite pristupe realizaciji tog programa. U stranci nema toliko velikih razlika u stavovima, rekla bih da se radi o sukobu interesa, sitnih interesa.

ŠL: Kazali ste da je dolazak ministra Mudrinića »pospješio« izbor Paška Bubala za župana, hoće li prošlosti dolazak glavnog tajnika HDZ Jure Radića »pospješiti« izbor Semire

Mnogi me pitaju da li sam razmišljala o povlačenju kandidature. Ni sam razmišljala, zapravo, da sam znala da će to izazvati toliku buru u našoj županiji ... Ja sam sada i kao čovjek malo povrijeđena jer nikačnih argumenata nema protiv moje kandidature, niti protiv moje stručnosti. Ali, ako stranka bude smatrala da treba istaći novog kandidata povući ću kandidaturu, ali ću i obrazložiti zašto je povlačim

Škugor kao podžupana?

— Još nismo sazvali Županijsku skupštinu, razmišljali smo o tomu da je sazovemo 17. ovog mjeseca. Kako je mnogo naših vijećnika u redovima Hrvatske vojske vidjet ćemo, svakako biti u vremenu od 17. do 20. 12. ali izbor podžupana neće ići na sjednicu.

ŠL: Zašto?

— Gospodin Radić je smatrao da bi možda trebalo pričekati s izborom podžupana. Budući da je središnjica dala suglasnost za izbor mene kao podžupana mi smo od nje zatražili da nam pomognem. Središnjica bi sada trebala povući tu kandidaturu jer dok je ne povuče ne možemo ići s novim prijedozima.

ŠL: Znači li to da Vi ili Vaša stranka odustajete od Semire Škugor na mjestu podžupana?

— Ne, ne znamo, čekamo odgovor središnjice. Po našem statutu kad stranka ističe svog kandidata nije dovoljno da samo naš Županijski odbor istakne svog kandidata nego mi tražimo i suglasnost središnjice.

ŠL: Na vašu je kandidaturu središnjica, rekli ste, dala suglasnost?

— Dala je, ali zbog svega što se događa unutar HDZ-a mi smo zatražili pomoći i sada još ne znamo hoćemo li ići s istim kandidatom ili ćemo možda kandidirati nekog novog čovjeka.

HDZ ne dijeli stanove

ŠL: Da li ste razmišljali o tomu da povučete svoju kandidaturu?

— Mnogi me to pitaju. Nisam još o tomu razmišljala, zapravo da sam znala da će to izazvati toliku buru u našoj županiji možda... Ja sam sada i kao čovjek malo povrijeđena jer nikačnih argumenata nema protiv moje kandidature, niti protiv moje stručnosti, niti protiv mene kao čovjeka. Ali ako stranka bude smatrala da treba istaći novog kandidata, onda ću povući kandidaturu ali ću i obrazložiti zašto je povlačim.

ŠL: Kazali ste da u HDZ postoje sukobi interesa. Kakvih i čijih?

— Jako je teško decidirano kazati zbog čega postoje te nekakve unutarstrančake trzavice. Koliko se meni čini, a to sam već i rekla, nema sukoba u stavovima, u mišljenju da sukob dolazi radi privatnih interesa. Ne kažem da to rade Škugor, Stančić i Mioč, govorim općenito, često čujem od ljudi, kako bi se to reklo, one druge strane, ako možemo govoriti o stranama.

ŠL: Možda o strujama koje jesu na istom priključku ali su različitog »nabojja«.

— Dobro, često čujem rečenicu, »šta sam ja dobio«. Kad čovjek počne tako razmišljati onda su sukobi neminojni. Očito je da su mnogi kroz stranku htjeli ostvariti nekakve svoje privatne interese.

ŠL: Da li je HDZ stranka koja dijeli stanove. Priča se da su neki vaši članovi dobili stan, da im se da teren za kuću...

— Ne, to nije istina. Mi imamo komisiju za privremenu dodjelu stanova, a u njenom su sastavu predstavnici policije, vojske, Centra za socijalni rad, predsjednik te komisije je svojedobno bio predsjednik Izvršnog vijeća, sada je to gradonačelnik. Mi točno imamo dokumente i rješenja i u njih svatko može imati uvida.

TRAŽI SE PROSTOR ZA JAVNU KUHINU

Gledajući broj socijalnih iskaznica koje je izdao Centar za socijalni rad, četiri tisuće u samom gradu, s obzirom na to da su mnogi na minimalnu i na čekanje mislim da potreba za javnom kuhinjom postoji. U svakom slučaju ne može biti na štetu, može samo poboljšati uvjete ionako teškog života. HSLS je to već inicirao, bili su u dogovoru s gradonačelnikom i mislim da se trenutno radi na iznalaženju prostora.

ŠL: Je li je istina da je tajnik Šibenskog ogranka HDZ-a dobio stan, rješenje je potpisao gradonačelnik, a navodno mu je dodijeljen i teren za kuću?

— Ja to ne znam, moram vidjeti, to morate gradonačelnika pitati, a ako je i potpisao, gradonačelnik nije član HDZ-a.

ŠL: To potonje ide u prilog tezi da HDZ nije stranka koja dijeli stanove.

— Da, nemojte to mijesati sa HDZ-om, to su legalni organi uprave. HDZ nema ništa od imovine, a najmanje ima stanova. Postoje rješenja, svakotima uvid u njih i može vidjeti tko je u tim stanovima. Za ono što nije pokriveno tim rješenjima, za taj bespravna useljenja odgovara komisija, to tijelo skupštinsko.

HDZ nije promijenio ni jednog direktora u privredi

ŠL: Kao žena na vlasti kakvu ocjenjujete situaciju u našoj županiji?

— Situacija je teška, trpimo i direktno i indirektno ratne štete, znamo koliko

ko je naše županije okupirano, znamo da nam je gospodarstvo u kolapsu, poznati su i problemi koje smo imali s električnom energijom, sve u svemu, gotovo da ništa ne valja. I da rade dva deseta i četiri sata dnevno župan i podžupan mogu jako malo promijeniti u svim sferama, od kulture, prosvjeti, zdravstva, gospodarstva ... a s tih pozicija jako malo mogu i utjecati. Primarno je pitanje koliko se toga u ovom trenutku i može učiniti.

ŠL: Smatrate li da vlast u ovom slučaju HDZ ne bi trebala imati upriva u kulturu, šport, prosvjetu ...

— Recite mi samo jedan primjer gdje se stranka mijesha u te sfere.

ŠL: Evo uzmimo za primjer slučaj Matice hrvatske. Taj slučaj kako se tvrdi pokazuje kako HDZ želi imati utjecaja u svim nacionalnim kulturnim institucijama.

— Tu se radi o sukobu pojedinaca unutar Matice. Svaki put kada nastane takav sukob na bilo kojoj razini, a ti su pojedinci pripadnici različitih stranaka, sukob se prezentira kao sukob stranaka, što je neprihvatljivo. A što se tiče kulture, prosvjeti, zdravstva, pa vi znaete da u svakoj državi vlast u onom minimumu brine o tim djelatnostima. Mi smo na putu da čitav jedan sustav iz temelja promijenimo; do prije nekoliko mjeseci fizička osoba nije mogla registrirati svoju recimo stomatološku ambulantu. Do sada se država brinula o svemu, a sada nastupa jedno drugo vrijeme, da se regulativama stvaraju prostori za privatnu inicijativu. Obrnuto od onoga kako je bilo.

ŠL: Ipak svaka vlast sama po sebi teži da svoj utjecaj proširi na sve poredu društvenog, političkog i inog života?

— Tu se slažem, takvih primjera ima mnogo u svijetu, ali nemojte tu mijesati privredu. Vi zname da se unatrag tri godine HDZ zbog programa nazivalo i revanšističkom strankom i mene su

iz Stankovaca, Lišana i Čiste. Uz školski pribor svi su učenici dobili i slatkiše, dar biskupijskog CARITASA.

• • •
Posredstvom Fonda za stambeno-komunalne djelatnosti ukupno je prodano oko tisuću i tristo stanova. Od toga je u deviznoj gotovini i starom štednjom plaćeno oko 720 stanova a na obročnu otplatu kupljeno je 393 stana. Kupnja stanova u zadnjih mjesec dana je u porastu s obzirom na to da devizni popust za otkup u gotovini važi do konca ove godine. Očekuje se da će kupnja stanova oko božićnih blagdana još više porasti. Od ukupno 2 tisuće i 900 stanova koliko ih Fond ima na prodaju, ostalo je još oko tisuću i 600 koje treba prodati do lipnja sljedeće godine.

• • •
Fond za komunalne djelatnosti Primoštena odlučio je za 150 posto povećati naknade za komunalne usluge primoštenskim poduzećima i to za tri posljednja mjeseca ove godine. Primoštenci su do sada plaćali najniže komunalne naknade na području županije pa će ovo poskupljenje biti samo usklađivanje cijena.

• • •
Primoštenski ogrank Matice hrvatske održao je svoju prvu godišnju skupštinu. O dosadašnjem radu ogranka te planovima za iduću godinu govorio je

mnogi pitali što ćemo sada s komunistima, što ćemo sa Srbima, i tako dalje. Ja bih voljela čuti primjer gdje je HDZ u privredi promijenio i jednog jedinog direktora. I kad je formirano bivše Izvršno vijeće, od četrnaest članova samo su četiri bili pripadnici HDZ-a. Znači u ta teška vremena za našu županiju, tada općinu Šibeniku mi smo tražili ljudi po stručnosti, tek nakon toga smo gledali kojih stranici pripadaju. Ne znam koje bih još argumente trebala navesti, evo, ravnatelji škola, od njih petnaest ne znam da li su dvojica u HDZ-u. Znači nije kako se tvrdi HDZ svugdje postavio svoje ljudi, imamo toliko primjera kojima to potvrđujemo.

Tko ima kapital kupuje

ŠL: Uzmite za primjer »Slobodnu Dalmaciju« koju je preuzeo čovjek ...

— Nemojte, gospodin Kutle je svojim kapitalom kupio kontrolni paket dionica, a ako je on uz to i strančki opredijeljen, ja ne znam u kojoj je stranici gospodin Kutle, to nije bitno. Tko ima kapital, taj danas kupuje, zna.

ŠL: A zna se tko ima kapital.

— Evo ja ču spomenuti Informativni centar, od novinara, urednika, direktora ne znam da li je tko u HDZ-u. Danas ne znam, ali ranije je među njima bilo pripadnika oporbenih stranaka.

ŠL: Priča se da čete u informativnom centru »učiniti reda«?

— I ja čujem te kuloarske priče, međutim od nas ništa nije krenulo, nikakva inicijativa. U informativnom centru Zbor radnih ljudi odlučivao je o izboru direktora.

ŠL: Kako komentirate zahtjev za promjenom naziva županije?

— Nema potrebe mijenjati naziv županije. Ako će promjenju naziva Županije vratiti prognanike možemo je nazvati kako god hoćemo. Ali kako u to sumnjam, po meni nema razloga da promjenom, a ako neko smatra da naziv treba mijenjati onda je to trebalo raspraviti. Kao većina građana naše županije i ja sam, nažalost, o toj inicijativi zasnala iz tiska.

ŠL: Hoće li to biti jedna od točaka dnevnog reda Županijske skupštine?

— To nije u nadležnosti Županijske skupštine. To je prije trebalo raspraviti, sada je procedura u tijeku i konačnu će riječ kazati Zastupnički dom hrvatskog Sabora.

Razgovarala: Linda MILIŠA

predsjednik don Stipe Perkov. Ogranak Matice hrvatske u Primoštenu osnovan je krajem studenog prošle godine i do sada je organizirao mnoge izložbe i akcije, a pokrenuo je i glasilo »Primoštenski list«. Ogranak ima 42 člana od kojih neki žive i izvan primoštenskog kraja.

• • •
Na održanoj šestoj sjednici vodičkog općinskog Poglavarstva zaključeno je da trenutna sigurnosna situacija na području općine Vodice stabilna. U proteklom mjesecu zabilježeno je 19 kaznenih djela pa se može reći da je njihov broj u opadanju u odnosu primjerice na srpanj '93. godine. Tada je, tek osnovana, Policijska postaja Vodice zabilježila čak 80 kaznenih djela. Članovi vodičkog Poglavarstva upoznati su i sa skromnim raspisivanjem natječaja za izradu grba i zastave Općine Vodice te izradu logotipa, a o proceduri će se raspravljati na jednoj od narednih sjednica Poglavarstva. Što se tiče slučaja Pipunić, Poglavarstvo je odlučilo da se cijeli slučaj iznese pred Upravni sud Republike Hrvatske. Prihvaćen je i prijedlog da se što hitnije organizira dobrovoljna vatrogasna udružna koja bi morala brojiti najmanje 10 članova. Ako općina Vodice ne uspije organizirati dobrovoljnu vatrogasnu udružnu morat će plaćati sve intervencije drugih vatrogasnih udruženja na svom području.

S. GRUBIĆ

BJESNOĆA
ZAHVAĆA
I DOMAĆE
ŽIVOTINJE

Od četvero ugriznih ljudi u posljednjih mjesec dana — točnije, od četvero cijepljenih protiv bjesnoće, dvije je osobe ugrizla domaća životinja. To je i glavni razlog za zabrinutost i oprez: u posljednjih deset godina otako šibensko područje živi s bjesnoćom, i tijekom kojih su zaražene životinje bile u najvećoj mjeri lisice ostrijele u lovačkim hajkama, ove je godine virus bjesnoće pronađen kod tri uginule ovce u Danilu Kraljicama i kod jedne mačke, koja je ugrizla majku i djetete. Nadalje, većina lisica čija su trupla odavde otišla na analizu u Split, bile su ubijene među kućama, u dvorištu, a ne kao što je dasad bio slučaj, u prirodi.

Iako pod tim nazivom službeno ne postoji, proteklog je tjedna osnovan i svojevrstan krizni stožer za bjesnoću, sazvan od strane veterinara i epidemiologa, koji je na prvom sastanku donio sasvim konkrete odluke. U prvom redu, općinske i županijske vlasti — čiji su predstavnici također uključeni u provođenje mjera za suzbijanje bjesnoće, obvezale su se osnovati i finansirati higijensko-veterinarski servis pri Veterinarskoj stanici čiji je rad ukinut prije sedam godina jer u općinskom budžetu za tu službu više nije bilo novca. Tako će se na šibenske ulice, po svom prilici, vratiti životeri, koje poznaje svaka imalo civiliziranu zemlju, jer su upravo psi i mačke latalice najprikladniji prenositelji opasnog virusa. I prije uvođenja životera kojih treba nabaviti vozilo i opremu, služba Veterinarske stanice za dezinfekciju, deratizaciju i dezinfekciju postavit će otrovne meke u prvom redu za suzbijanje preko svake mjere narasllog broja mačaka latalica koje se hrane otpacima iz smeća. Nadalje, sva će lovačka društva na području županije koja su ove godine

PANICI IPAK NEMA MJESTA

otvorila sezonu, obustaviti lov, i gdje god je to, zbog ratnih prilika moguće, započeti s hajkama na štetočine — lisice te pse i mačke latalice. U tome će pomoći i policija. I dr. Andrija Zanki, voditelj Službe za higijenu i epidemiologiju Medicinskog centra u Šibeniku, i Marko Maričić, direktor Veterinarske stanice, kažu da je oprez potreban, ali panici nema mjesta — uz dobru i sustavnu preventivnu, mogućnost najgoreg — da se bjesnoćom zaraze ljudi smanjuje se praktički — na ništicu.

Bjesnoća opasnija od kopnice

Bjesnoću imaju sve zemlje Europe, osim Velike Britanije, koja može zahvatiti svom otočkom položaju. Po svoj prilici — kaže dr. Andrija Zanki, mi ćemo se s bjesnoćom susretati i živjeti sigurno još nekoliko desetljeća, i na to trebamo biti spremni. Iako je bjesnoća primarno bolest divljih životinja, povremeno prelazi i na domaće životinje, i tek na kraju na ljudi. Opasnija je od AIDS-a — zaraženi umire u svim slučajevima, i to nakon deset dana. Budući da su »bliske kontakte« s bjesnoćom ove godine dvoje cijepljenih doživjeli od mačke, dakle domaće životinje, nužno je upozoriti: kada je mačka zaražena, ponaša se vrlo agresivno i napada karakteristično, u lice, jer je privlači sjaj očiju. Pas također može iskazivati »bjesno«, furiozno ponašanje, a u drugom slučaju, može biti i neuobičajeno miran. Sve to može ukazivati na

bjesnoću, pa i prije ugriza možemo promatrati ponasanja životinje doći do zaključaka koji navode da je riječ o zarazi. Psa na primjer, koji pokazuje čudno ponasanje, prema savjetu dr. Zanki, treba u dogovoru s veterinari-ma ne ubiti, već ga deset dana, opet u Veterinarskoj stanici i pod stručnim nadzorom, držati na promatraniju.

Ukoliko je životinja zaražena, sigurno će uginuti za deset dana, s napomenom da redovito cijepljene životinje obolijevaju teže. Ukoliko životinja ugnje, ili je ubije netko drugi, lešinu nipošto ne smijemo bacati u smeće. Treba ili pozvati veterinara, ili truplo, s prethodno navučenim rukavicama dobro vezati u najlonsku vreću i donijeti u Veterinarsku stanicu.

Također, vrlo je važno, posebice na selima i prigradskim naseljima, upozoriti djecu da se nipošto ne igraju s lisicama. Ta životinja, inače najčešći prenositelj bjesnoće, kada je zaražena, prestaje se plašiti ljudi i naselja, prividno se pitomo i umiljato ponaša i upravo su to trenuci, kada može ugrist i što je najgore — zaraziti i ljudi. I kada dove do ugriza — bez obzira na to da li je životinja bijesna ili nije — jer je to teško pouzdano ustanoviti bez laboratorijske analize — sebi samima možemo pomoći najviše ispiranjem rane u tekućoj vodi i sapunici. Na taj način, kaže dr. Zanki, posebice kada ispiremo nekoliko minuta, otječe slina životinje i praktički, sve je u rukama ugrizene osobe, jer je taj postupak nakon samog ugriza važniji i od seruma. Tek ta-

Ugriz bjesne životinje opasniji je od kopnice (bolesti koja se na „hrvatskom“ zove AIDS ili SIDA)

da, nakon ispiranja, treba se javiti liječniku, a u Službi za epidemiologiju i higijenu imaju sve lijekove potrebne za daljnje liječenje. »U postojećim prilikama« — koje se niti po čemu ne razlikuju od drugih europskih zemalja — »najvažnija je kvalitetna preventiva. Da svatko radi svoj posao: i ozlijedena osoba, preko liječnika i veterinara — pa do komunalaca. Lanac je jak onoliko koliko je jaka najslabija karika« — napominje dr. Andrija Zanki.

Kako je rekao direktor Veterinarske stanice Marko Maričić, nema razloga da se program suzbijanja bjesnoće ne provede. To će, bez sumnje, zahtijevati i promjenu ponasanja. Dosta je primjedbi bilo i na račun komunalnog poduzeća »Pisak«, koje će, prema odlukama »Stožera za suzbijanje bjesnoće« trebati organizirati češći odvoz smeća. Otpaci su naime, osnovna hrana mačaka i pasa latalica, ali se primjedbe mogu uputiti i na adresu gra-

dana koji kućne otpatke nerijetko bacaju zavezane, niti se trude kontejnere koji imaju poklopce — zatvarati. Trovanje prenamnoženih mačaka i po ustroju živoderske službe, hvatanje pasa lutalica, kao i pasa s vlasnikom koji se nekontrolirano kreću mogući su izvor zaraze bjesnoćom, sigurno nisu naoko popularne i humane mjere, ali je bjesnoća — ustvari jaka upala mozga — neizlječiva bolest. Vlasnici pasa i mačaka, u prvom redu zbog vlastite zaštite, trebaju preventivno cijepiti životinje protiv bjesnoće i poziv ne shvatiti olako. Za utjehu: ukoliko nekoga ugrize sigurno bijesna životinja, mogućnost zaraze je 16-20 posto. Nadalje, slika ugriznih ove je godine ista kao i prethodnih godina kada se u projektu cijepilo sedam ljudi godišnje, jedino s tom razlikom što dva ugriza dolaze od domaćih životinja. Dovoljno za oprez!

B. PERIŠA
(Snimio: R. GOGER)

KOLAŠI U NJEMAČKOJ

ISPREĐ GLAVNOG OLTARA ŠIBENČANI U NARODNIM NOŠNJAMA

Još jednom šibensko »Kolo« časno je izvršilo zadatik i dostoјno za-stupalo svoj napačeni grad i svoju domovinu Hrvatsku na koncertnoj turneji po Njemačkoj, u Rosenheimu, Aachenu i Siegenu.

Uspjesi postignuti u glazbenom, umjetničkom planu (3 koncerta), sva-kidašnji susreti s našim ljudima koji žive i rade u Njemačkoj, prijateljstva stećena za boravak u Siegenu s Ni-jemicima, i uopće atmosfera i okruženje za sve vrijeme boravka u prijateljskoj Njemačkoj ne samo da su nadmašila naša očekivanja nego su i pre-rasla u nezaboravne doživljaje.

»Kolo« je pjevanjem i koncertnim nastupima bilo vrlo uspješni poklisař i istine o ratu u Hrvatskoj i najbolji reprezentant vrhunske hrvatske kulture, svjedok-dokaz naše pripadnosti europskoj kulturi.

Sve je bilo tako draga, važno i vrijedno da je najbolje da podemo iz da-na u dan, iz doživljaja u doživljaj.

Subota, 27. studenoga 1993. — Hladna kiša uz vjetar, najhladnijeg jutra ovogodišnje prerane zime, samo je omela ali ne i sprječila 57 kolaša da točno u šest sati zauzmu svoja mesta u udobnom autobusu ATP toursa iz Šibenika i renault-kombiju i oputuju na koncertnu turneju po Njemačkoj na poziv Hrvatske zajednice u Siegenu.

„Nevrijeme nas ispraća ali će nas zato sunce dočekati na povratak (i bilo

je tako)“, čulo se u autobusu netom je točno u šest sati krenuo s prvog polazišta — Robne kuće na Vidicima. A kolaši ne bi bili ono što jesu da i pored »zlih slutnji« (Radio je u noćnim vijestima saopćilo da je prekinut promet od Karlobaga prema Senju zbog poledice i mjestimice orkanske bure) nije stvoren od početka »pravi« štiming. »Eto, dragi kolaši«, prvi je, kao i uvijek, započeo Pave, »nakon 45 godina putovanja s 'Kolom' evo doživih da i u autobusu ima 'kondot' — ali, pazite, samo za piščenje, jer ne bi bilo u redu kakiti po svome. Kakit ćemo po tudim zemljama.« A tako i bijaše. WC u autobusu

samo je »bella figura«. Pišilo se i kakilo po tdujo zemlji, na usputnim odmorištima.

Dakako, s doručkom (friške štruce kruga, panceta, sir, salama, palačinke, pispaji, slani kifli Marijin, čaj, rakija...) počelo se prije svanaća, još u Njivicama.

Ne skrećemo u Zaton po Fligera (na crti je bojničici pa ovaj put ne putuje) već pravo prema Maslenici.

Iza Zadra sve je tiše. Pred samim pontonom u Masleničkom ždrilu i kolaši zamuknuše i drže se zaruke. Muk prekine, a tko će nego Pave: »Ma ne bojte se, ljudi. Neće nas gadati. Ta, bila

bi grijota od Boga pogoditi ovako dupke pun i ganjc novi autobus.« Nije bilo odgovora sve do Starigrada. Potpuni muk, vani nigdje nikoga, slika stravična; srušene kuće i zgarista.

Kad prodosmo hotel »Alan« i Zora-ni i Višnja i Sanja odašnuće. U Karlobagu — prisilna pauza. Mnoštvo kola, najviše autobusa i šlepera zbijeno na cesti pred benzinskom crpkom. Dalje se ne može! Šta sada?! Već sutra iz-jutra imamo koncert u Rosenheimu. Da li ćeckati ili retour i turneju otakzati za »bolja vremena?« Dilemu ubrzano končaju naši vrsni vozači. Branko zgrabi čvrsto upravljač i pravac Senj.

Cesta zaledena ali posuta. Upravljač u rukama velemajstora Branka »ne mrda«; vožnja savršena. Kilometar po kilometar i eto nas začas pred Senjom gdje nas dočekaju »zabezeznuti« brojni vozači autobusa koji su prisilno nočili zbog zatvorene prometnice. Od tada (bilo je oko 10.30 sati) promet magistralom prema Karlobagu ponovo je uspostavljen.

I zahvaljujući upravo tom »probijanju leda« na odredište u Benedictbrennu, tridesetak kilometara južno od Münchena stigosmo za svega sat za-kašnjenja.

Dočekaju nas, još na autobanu, blizu Rosenheima, naši prijatelji — Hrvat Vlado (Dugum) i Nijemac Uve, i otrpiće na počinak.

Noćenje udobno, iako su sobe višekrevetne. Umor, ne toliko od putovanja, koliko od naporne »trke« nakon Božine (tajnik »Kola«) zapovjedi da se svatko smjesti kako zna (tko prije sobi

Piše: prof. Ivo LIVAKOVIĆ

— bolji izbor) svlada vrlo brzo i najmla-de. Hrkaci započeše svoj »koncert« na sreću, tek pred zoru!

Doručak izvrstan. Svega na pretek. Mlijeka ponajviše. Pa ipak oni koji sti-ge posljednji ne okusiše ga jer nji-hovi prethodnici nadoknadiše ujedan-put sve mjeseci prisilnog apstiniranja.

Dogodilo se to samo tog prvog jutra!

Prvi koncert na turneji po Njemačkoj već prvog jutra, u nedjelju 28. stu-denoga u crkvi Krista Kralja u Rosenheimu, u organizaciji Hrvatske katoličke misije i patrija Ivana Nimca. Najprije nakon sv. mise za Nijemce pola sata pjevanja a potom poslije hrvatske mise i za Hrvate.

Sva sjedeća mjesta velike crkve bi-la su ispunjena.

Pred glavni oltar Šibenčani u šiben-skim nošnjama. Prekrasna slika.

Slušatelji, i Nijemci i naši ljudi, zani-jemiše već pri prvim tonovima snažnog »A-le-lu-ja...«.

„Ovakav i ovoliki zbor još nije pje-vao u ovoj crkvi“, bile su prve rije-župnika Nijemca.

»Tiha noć« i »Narodi nam se Kralj Nebeski« bili su nagrađeni najsnažnijim pljeskom, a molitva »Bože, čuvaj Hrvatsku« orosiše suzama lica svih pri-sutnih.

Nakon koncerta uz blagovanje u Domu Hrvatske katoličke misije po-novno pjevanje, ovaj put za vlastitu dušu i ljubazne domaće.

U 15 sati nastavak putovanja za Si-egen (oko 600 km udaljen od Rosen-heima). Ispračaj dirlijv. Zaplakaše i Ne-lka i Ranka i Vlado koji nas izvedože iz grada na autobana.

Slijedila je osamsatna vožnja mo-notom krajolikom, prvorazrednim autobonom, bez gužvi, izuzev oko velikih gradova München, Nürnberg, Fran-kfurta ...

(nastavljaj se)

Kratak predah u Austriji na putu za Njemačku

SKROMNO I PRIGODNO

Petnaesta domobranska pukovnija Šibenik, prigodno je u nedjelju, 5. prosinca obilježila 125. obljetnicu hrvatskog domobranstva. Na gradskom groblju Kvanj, uz nazočnost i prigodne riječi gvardijana Zvonimira Nimca položen je vijenac u spomen na poginule pripadnike te domobranske pukovnije. Položeno je potom i 15 vijenaca na grobove poginulih pripadnika 15. domobranske pukovnije. U nedjeljno predvečerje, u crkvi sv. Jakova u Šibeniku, održana je i sveta misa zadušnica za duše poginulih.

Predstavnici civilnih vlasti općine Tisno tog su istog dana posjetili pripadnike 15. domobranske pukovnije što se nalaze na prvoj crti bojišnice u šibenskom zaledu. Uz čestitke u povodu njihova dana, uručili su im i prigodne darove. Kako doznajemo u zapovjedništvu 15. domobranske pukovnije povodom obilježavanja Dana hrvatskog domobranstva, četiri dočasnika i časnika te pukovnije izvanredno su promaknuta u više činova. Promaknuće je potpisao dr. Franjo Tuđman. Andelko Bagić i Ozren Slavica promaknuti su u čin natporučnika, Čedo Štropin je promaknut u čin zastavnika, a Omer Ševedrija u čin stožernog načelnika. Za sve što su uradili u domovinskom ratu, te za zasluge, hrabrost, junaštvo i spremnost u izvršavanju zapovijedi od predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana poohvaljeni su: Ante Blaić, Zdenko Lokas, Ivan Verović, i Ante Perković. Načelnik stožera HV, general zbora Janko Bobetko, povodom 125. obljetnice hrvatskog domobranstva pohvalio je i četvoricu pripadnika ove pukovnije. To su: Miroslav Vranić, Ante Lampalov, Dušan Tabula i Zoran Ergić. Svi su oni bili pozvani i nazočni središnjoj proslavi 125. obljetnice hrvatskog domobranstva na središnjoj proslavi u Zagrebu, prošle nedjelje. Tu su im uručene pohvale i promidžbe.

Prvi u Hrvatskoj

Pripadnici 15. domobranske pukovnije, što se danas nalaze na bojišnici od Skradina do Miljevaca, a i dalje gdje su njihovi suborci iz samostalne domobranske satnije Drniša, prvi su u Hrvatskoj »preuzeli« na sebe čuvanje i obranu crte razdvajanja. Zapravo, devedeset posto pripadnika te pukovnije je i izraslo iz redova HV ili policije. U prosjeku, svaki od njih ima gotovo dvije godine »ratnog staža«. Stoga nisu bez razloga povodom 125. obljetnice po-

T. Budanko

hvaljena i 24 pripadnika 15. domobranske pukovnije od zapovjednika Zbornog područja Splita, brigadira Ante Gotovine. Zapovjednik 15. domobranske pukovnije, Tihomir Budanko, pohvalio je 64 pripadnika svoje pukovnije. »Sve su to hrabri, iskusni i odani borci«, kazat će nam uz ostalo zapovjednik 15. domobranske pukovnije, satnik Tihomir Budanko: On se osobno u obranu i stvaranje hrvatske države uključio još u rujnu 1990. godine. Najprije u postrojbe tadašnjeg MUP-a, a potom je došao u redove 113. šibenske brigade HV. S obzirom na to da je s drniškog područja, osnivanjem 142. brigade HV, pripao je sa svojim suborcima toj brigadi. Kao vojnik, ponikao je na bojištima u zaledu Šibenika i na onom drniškom, dubrovačkom ... Potom zasluženo postaje zapovjednikom Domobranske bojne Drniša. Od prije nekoliko mjeseci, iskusni i prekaljeni borac za domovinu, Tihomir Budanko je zapovjednik 15. domobranske pukovnije Šibenik. Po činu je satnik. Pohvaljen je i ovom prigodom, još jednom, za sve što je učinio i čini u domovinskom ratu, od dr. Franje Tuđmana. Ne govori previše. Zapravo, škrt je na riječima i drži da će vrijeme pokazati i učiniti svoje. Njegovo je, shvatili smo, da zajedno s pripadnicima 15. domobranske pukovnije učini ono što im je naloženo ...

OBLJETNICE • OBLJETNICE • OBLJETNICE

NEMA HRVATI

Druži obilježnicu 142. brigade Hrvatske vojske, drniški su borci prigodno obilježili u Unešiću, prošle nedjelje, 5. prosinca. I premda su u obranu domovine stupili prije tog datuma, 5. prosinca je ipak njihov dan. Dan 142. brigade HV, drniške.

Nakon polaganja vijenaca na šibenskom groblju Kvanj, u župnoj crkvi sv. Jure u Unešiću služena je sveta misa zadušnica za poginule borce te brigade. Predvodio ju je župnik, fra Božo Morić. Skromnoj i prigodnoj svečanosti, osim boraca 142. brigade, na svečanom postrojavanju i smotri postrojbi, nazočni su bili i brojni gosti, te članovi obitelji poginulih boraca. Bili su tu dr. Goran Dodig, pomoćnik ministra obrane RH, brigadir Ante Gotovina, zapovjednik Zbornog područja Split, brigadir Mirko Šundov, načelnik štaba tog zbornog područja, te predstavnici Hrvatske ratne mornarice, domobranskih i policijskih postrojbi. Među predstavnicima civilnih vlasti bili su šibenski župan i dožupan, mr. Paško Bubalo i Josip Odak, saborski zastupnik Ante Dželalija, načelnici općina Ružić, Oklaj i Unešić, te drniški gradonačelnik, Ante Matić.

Jamstvo za povratak

Obraćajući se prigodnim riječima svečanom postroju i gostima, pomoćnik ministra obrane RH, dr. Goran Dodig, uz ostalo je kazao da će se prognani Drnišani ubrzo vratiti svojim ognjištima, uz jamstvo Hrvatske vojske i policije. Podsjetio je nazočne na politiku koju vodi hrvatska Vlada, te nastojanja da se privremeno zaposjednuta područja države Hrvatske pod njezinu vlast vrati mirnim pu-

Svečano postrojavanje pripadnika 142. brigade HV

Obilježavanju druge obilježnice 142. brigade HV nazočni su bili članovi obitelji poginulih boraca

tem. »Nastojat ćemo da se tem, dakle političkim potezima i pregovorima osiguramo cjelovitost i suverenost te uvjereni da niti jedna Hrvatska zemlja neće biti podložna njenim. Tako je i s vašim potezom. Jer, nema Hrvatske, istakao je dr. Goran Dodig.«

Drniške borce predstavljeni su i Ante Gotovina, brigadir Zbornog područja Split. »Uz ovu povratak su oni pokazali svoju hrabrost i domoljubljivo dobro, a to je už je hrvatski sluga drniških branitelja. U lipnju 1991. godine, kada su hrvatski vojnici u njezinoj vojsci nadirali prema Šibeniku, hrabrost i herojstvo drniških branitelja pamti se i po oslobođenju Šibenika, u lipnju 1992. godine.«

Za Drniš spravljeni

Šibenski župan, mr. Paško Bubalo, zahvalio je drniškim braniteljima na njihovom doprinisu u ratu, sa željom da se u budućnosti obilježnicu brigade slave u Šibeniku.

KE BEZ DRNIŠA!

2000 boraca. Njih 24 su dala svoje živote za obranu domovine, a oko stotinu boraca je ranjeno. Brojni među ranjenima su ostali trajni invalidi.

Govoreći o stvaranju brigade, zapovjednik Ivan Vukić je podsjetio da su Drnišani u obranu Hrvatske stali još u ljetu 1991. godine, u vrijeme tzv. »balvan revolucije«, te da su iskustvo, snaga i spremnost njega i njegovih boraca od tada do danas, bogata i ogromna. »Ova postrojba je spremna krenuti naprijed, u oslobođanje drniškog kraja, ali i dalje. U oslobođanje od okupatora svih privremeno zaposjednutih dijelova Hrvatske, ukoliko nam se izda takva zapovijed«, kazao je bojnik Vukić.

Kako se prigodno obilježavanje druge obljetnice održavalo blizu prve crte vojničke, ukazi o dodjeli, promicanju, i prevodenju činova, naknadno su nakon svečanog postroja uručeni drniškim borcima. Pročitano je i pozdravno pismo kojeg je vojnicima, dočasnicima i časnicima 142. drniške brigade uputio general zborna, Janko Bobetko. Potom, u prostorijama osnovne škole Jakova Gotovca u Unešiću, otvorena je izložba slika Nevena Tudića, Šibenčanina, pripadnika ove brigade, a slike govore upravo o 142. brigadi Hrvatske vojske.

42.
od
pri
u
ku
di
ta
ni
ni
je
nik
da
st,
jiš
za
jnu
vili
em
itu.
bra
lje
ku

! Bu
ma
in
ob
em

Drnišu. To je i bila osnova poruka ovoga skupa. Povratak u Drniš, što prije. Drniški borci, kao uostalom i svi Drnišani, vjeruju da će se u svoj kraj vratiti ubrzo. Podržavaju politiku povratka i integriranja privremeno zaposjednutih područja Hrvatske mirnim putem, ali su istovremeno spremni obaviti svaki zadatok koji se pred njih postavi. Upravo o tomu, te o stvaranju i putu brigade više je govorio zapovjednik 142. brigade HV, Ivan Vukić-Niper. U protekle dvije godine kroz brigadu je prošlo više od

Vratit će se u Knin

Dozapovjednik 1. bojne 142. brigade HV, ŽELJKO MAĐAR, pohvaljen je i tog dana obilježavanja druge obljetnice brigade unaprijeden u čin satnika. Hrvat je iz Knina, dragovoljac u obrani Hrvatske više od dvije godine. Prva bojna je »nasljednica« 4. bojne 113. brigade HV (šibenske), ona što je pod zapovjedništvom Krunoslava Mazalina svojedobno oslo-

bodila miljevačku visoravan, podsjeća nas satnik Madar. Iz Knina je bio prisiljen otići, ali u »Knin će se, u svakom slučaju, vratiti«, kazuje. Da li kao vojnik HV ili civil? »Ovisi o tome kako će naša Vlada to rješiti. Spreman sa i za jednu i drugu opciju.« Za sve ovo vrijeme i rata i (ne)mira, nalazi se na vojničici od Skradina do Svilaje. Za svoje suborce će reći: »Dečki su prva liga i s ovim momcima je divota biti.« Većinom su dragovoljci i znaju što im je činiti. Dvadeset i četiri su mu godine. Nije oženjen, jer »bagava su vremena«, kaže. No i to će doći na red, kada se ispunii obveza prema domovini.

Za mnom!

Bojnik IVAN VUKIĆ-NIPER, zapovjednik 142. brigade HV: »Uz obilježavanje druge obljetnice 142., mogu kazati da je brigada ojećala do te mјere da može izvršiti svaku zapovijed izdanu od našeg višeg zapovjedništva. I sam sam ponikao iz postrojbi ove brigade. Stoga jako dobro poznajem svoje borce, znadim što oni mogu učiniti. I zapovjednici, od najnižih postrojbi, pa do brigadne razine su prekaljeni, iskusni i hrabri

borci koji nikada ne izdaju zapovijed »Naprijed!«, već govore svojim borcima »Za mnom!«, kratko nam, na dan obilježavanja druge obljetnice 142. brigade HV, kazuje njezin zapovjednik Ivan Vukić-Niper. Dragovoljac je i u obranu Hrvatske uključio se još u lipnju 1991. godine. Kao »običan« vojnik, branitelj, domoljub i borac prošao je osim šibensko-drniške vojničice, gdje se posebice istakao u borbi za oslobođanje miljevačke visoravni, sva južnohrvatska vojsta. Navedimo samo dubrovačko. O njemu njegovi suborci, danas oni kojima on zapovjeda, reći će sve najbolje: hrabar, iskusni, prekaljen i nesebičan borac za domovinu. »Dodajte tome i pravednost, ljudskost, jednostavnost u komuniciranju s nama, razumijevanje...« govore hrvatski vojnici, pripadnici 142. brigade. Ponosni su na njega, a on je škrt na riječima. O sebi govoriti malo, ne želi medijsku »popularnost«, kako kaže, »jer na tome se ne gradi život. Tu je, na zov domovine i to je sve... reći će bojnik Vukić.«

Zapovjednik 3. bojne 142. brigade HV, ŽELJKO NAKIĆ:

Dvadesetdvogodišnji hrvatski vojnik, dragovoljac od ljeta 1991. godine i danas se sjeća svojeg prvog vatretnog krštenja. Bilo je to u rujnu 1991. godine u Pakovu Selu. Tu su, njih petnaestak, zaustavili najezdu srbočetničke armade na pohodu prema Šibeniku. Kroz dvije i pol godine ratovanja prošao je puno toga. Donedavno je bio zapovjednik divizantskog voda. »U početku

Ostajem do kraja

sмо bili gotovo nikako organizirani. Danas je to sasvim drugačije. Mi smo vojska u pravom smislu te riječi, obučeni, spremni i odani domovini», govori uz ostalo Željko Nakić. I premda je prošao puno, te dao puno toga, za dvije i pol godine »ratnog staža« koliko je iza njega, i danas je bez čina. No, vjeruje da će neke nepravednosti ubrzo, u tom smislu, biti ispravljene. Posebno kada je riječ o njima, dragovoljcima. Osobno je, osim djelovanja na šibensko-drniškoj vojničici prošao i »preživio«, kako kaže, mjesecu na dubrovačkom vojštu. Dragovoljac je s razloga što smatra da je to u ovako teškim vremenima, povjesnom trenutku stvaranja i obrane hrvatske države, jedino »ispravno rješenje i odluka mladih Hrvata, boraca, koji mogu dati svoj obol u svemu tomu«. Ostaje u postrojbama HV, dakle u 142. brigadi do daljnega. »Ostajem tu dok budem potreban, dok osjećam zov domovine. A ja ga, vjerujte mi, osjećam«, kaže Nakić. Ostaje tu s uvjerenjem da će u konačnici, nakon svih pokušaja mirnog rješavanja krize i povratka okupiranog hrvatskog prostora, vojska ipak morati učiniti svoje. Osobno, dakle, vjeruje da će se u Drniš vratiti »s puškom u ruci«.

GLAZBA JE VAŽNA I U RATU

Prigodno obilježavanje druge obljetnice 142. brigade HV uveličali su svojim sviranjem i šibenski glazbari, a potom u onom opuštenijem dijelu slavlja, drniškim vojnicima i gostima svirali su i zabavljali ih Mile Mrvić-Maćak, Paško Batinica-Barba, Vladimir Penović-Gica i braća Božidar i Nikola Širinić. Svi su pri 15. domobranskoj pukovniji i gotovo sedam mjeseci zajedno. Prije domovinskog rata svirali su i pjevali u raznim šibenskim klapama. Njihova svirka i pjesma mogla se čuti od prvih demokratskih izbora, preko skupova u organizaciji »Bedema ljubavi«, po šibenskim skloništima u vrijeme rujanskog rata, prilikom priznavanja države Hrvatske i da ne nabrajamo dalje. Danas sviraju na svim prigodama, prigodnim skupovima i obljetnicama Hrvatske vojske. I ne samo tu: već i u rovovima na vojničici od Skradina do Miljevaca.

»Nikada nismo odbili poziv za sviranje. Gdje god su nas pozvali, mi dolazimo. Mi smo djeca Dalmacije, volimo Hrvatsku, glazbu i ljude. A možemo vam reći da je u ovim teškim vremenima glazba vrlo bitna i za vojnike i civile«, kazuje »Maćak«. Uza sve to, oni obnašaju i svoje vojničke dužnosti i obveze.

Na temelju odluke predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana, većem broju pripadnika 142. brigade HV je promaknut, dodijeljen i preveden čin. Tako je u čin djelatnog vojnika promaknut satnik, zapovjednik 142. brigade HV Ivan Vukić-Niper, a u čin pričuvnog vojnika satnik Ivan Tomić, načelnik stožera ove brigade. Ukupno je dodijeljeno, promaknuto i prevedeno 58 časničkih činova, među kojima i nekoliko posmrtnih. Posmrtno su promaknuti Dean Božinović, Joko Buzov, Šime Mamut i Alen Gulin. U povodu druge obljetnice 142. brigade HV drniške, od strane ministra obrane RH Gojka Šuška, dodijeljeno je, promaknuto i prevedeno u činove za 94 pripadnika ove brigade. Pohvaljeni su i nagrađeni brojni vojnici te brigade i s razine Zbornog područja Split, te od zapovjednika 142. brigade HV.

Pripremili: Katarina RUDAN
Radovan GOGER

**UVODNA NAZNAKA ZA PROČITAVANJE KNJIGE
»HRVATSKA U MONARHISTIČKOJ JUGOSLAVIJI«
ISTAKNUTOG POVJESNIKA FRANJE TUĐMANA**

HRVATSKA U RALJAMA VELIKOSRPSKOG MONARHIZMA

Knjiga »Hrvatska u monarhističkoj Jugoslaviji« našeg istaknutog povjesnika Franje Tuđmana objelodanjena je ove godine u skupnom pregledu i došla je, neprijepono, kao naručena u vremenu kad se navršava jedno od — zbilja se to bez iole ograda može prosuditi — najmukotrpnijih razdoblja u dugoj i mnogo čime opterećivanoj povijesti hrvatskog naroda. Hoćemo, naime, kazati da se ove godine nakupilo sedamdeset i pet ljeta od onoga novembarskog dana 1918. godine kada su tadašnji predstavnici hrvatskog gradanstva, tumarajući kao »guske u magli«, dali privoli da žive s drugima u jednoj državnoj zajednici koja se (atakuju) su je mnogi, ili barem neki, uistinu u zanosu sagledavali i nazirali) od bratske, slobodarske i demokratske udruge preinačila (a drukčije, valjda, i nije moglo biti!) u vršno znanu tamnicu naroda. Tuđmanova dvotomna knjiga, s više od 1000 stranica, nizom podataka, činjenica, lucidnih zapažanja i predloženjem povjesnih sklopova i pojedinačnih zbivanja i dogadanja sasmatljivo i publicistički pregledno, preinače se u objektivno i studiozno tvorenju povjesnicu, knjigu kojoj će i stručnjaci, to jest historičari malo što imati zamjetiti. »Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca (1918. — 1929.), odnosno Kraljevina Jugoslavija (1929. — 1941.) bila je za cijelo vrijeme svoga trajanja potresana neprestanim i višestrukim krizama.

O razlozima te krize pisalo se između dvaju svjetskih ratova u glasilima oporbenih političkih stranaka, a nakon drugog svjetskog rata tu su krizu u svojim radovima, uglavnom uzgredno, doticali i pojedini hrvatski, slovenski, srpski, bosansko-hercegovački, crnogorski i makedonski povjesničari. Dr. Tuđ-

D. BEĆIR

man je uočio da svi ti politički osvrni i historiografski prilozi — zbog parcialnosti i usputnosti, ali i političko-ideoloških opterećenja — nisu dali cjelovit predodžbu o uzrocima krize u hrvatsko-srpskim odnosima, pa se sâm prihvatio posla da što svestranije i što studiozne istraži te uzroke i onda što potpunije sagleda sve njezine očitovane posljedice. Zalazeći u uzroke opće krize u monarhističkoj Jugoslaviji, suočio se s mnoštvom istraživačkih pitanja i s najrazličitijim vrelima, ali i otvoreno progovorio o prijepornim i 'delikatnim' pitanjima u historiografiji.

S mnogo razložnosti i nakon svestranih sagledavanja Tuđman s pravom i razlogom zaključuje da je kriza monarhističke Jugoslavije, sasmatljivo, uglavnom (ili barem dobrim dijelom) bila uvjetovana rušilačkim velikosrpskim hegemonizmom. »Hrvati se nisu mirli sa svojim potičenjem položajem u toj Jugoslaviji pa su se najenergičnije odupirali svim oblicima velikosrpskog nasilja. Nametnutoj monarhiji suprotstavljali su svoju želu za uspostavom republike, nametnutom centralizmu i unitarizmu sučeljavali su svoje težnje za autonomnošću i federalizmom.« Tako u predgovoru knjige »Hrvatska u monarhističkoj Jugoslaviji« piše prof. Andelko Mijatović koji je i urednik edicije što ju je objelodanila Hrvatska sveučilišna naklada. Bilo kako bilo, Tuđmanova knjigu valja prihvati kao dobrodošlo povijesno štivo, kao ediciju koju valja čitati da bi se, u određenim mogućim granicama i obzorima, shvatilo kako se to u jednom odista dugom trajanju plelo i satkivalo stratište za jedan od najstarijih i najljubdenijih europskih naroda.

D. BEĆIR

IZVACI IZ KNJIGE »HRVATSKA U MONARHISTIČKOJ JUGOSLAVIJI«

RADIĆ I dr. D. HRVOJ PROTIV BEZUVJETNOG UJEDINJENJA

»Protiv odluke Narodnog vijeća o ujedinjenju glasovali su jedino Stjepan Radić i dr. Dragutin Hrvaj, predstavnik »čistih« pravaša. U svom povijesnom govoru na noćnoj sjednici Narodnog vijeća (24/25. studenog 1918.) Radić se odlučno suprotstavio provođenju unitarističko-centralističkog ujedinjenja, prihvaćajući samo ujedinjenje na načelima samoodređenja i punе narodne ravnnoprawnosti u saveznu državu, koja bi imala biti jedino demokratska i čovječanska republika. Unatoč tome što su Radić već dotada pobornici unitarističkog ujedinjenja prijetili ubojstvom (Svetozar Pribićević i Grga Andelinović namjeravali su »svršiti s njim« u samom Narodnom vijeću), a također hukali na njega ulicu, prijeteći mu linčom, Radić je do kraja iznio svoje gledište, iako je znao da »razlaže uzalud«, jer uopće nije mogao utjecati na odluku zaslijepljene većine. Ostavši osamljen, Radić je toj većini rekao da govor da bi »izvršio svoju dužnost«, a i zato »da nemate kasnije izgovora, da vam nitko nije pokazao ponora, u koji hoćete da strovalite sav naš narod. «Osuđujući predgovornike, koji su svi, osim dr. Hrvaja, govorili »kao da ovo nije dvorana hrvatskoga državnoga sabora« iz kojega se »stoljećima čula odvazna i mudra riječ«. Svi govorici kao da se »upravo natječu u tom« kako da »Hrvatsku izbrišu i poruše«, govoreći »protivno od onoga što naš narod hoće i treba«.

OŽIVLJAVANJE NACIONALNO- OSLOBODILAČKIH POKRETA

»Između HSS-ovske i ustaške emigracije bilo je nekih dodira s obzirom na to da su obje proklamirale gotovo istovjetne ciljeve — uspostavu hrvatske države, ali su se one potpuno razlikovale u pogledu načina ostvarenja tih ciljeva. Glavna je razlika među njima bila u tome što je HSS još uvijek prihvaćao mogućnost rješenja hrvatskog pitanja u sporazumu s Beogradom, a ustaški je pokret nasuprot smatrao da za to nema nikakvih izgleda. Stanovito usklajivanje aktivnosti u zemlji i u inozemstvu činjeno je s obje strane radi jačanja pritiska na režim diktature, ali su te dvije skupine zadržale svoje posebne političko-ideološke i djelatne programe. Ustaški je pokret novčio svoje članove iz redova radikalnih nacionalnih revolucionara, malogradanskih šovinista i frankovačkih elemenata, a imao je stanovit oslonac i u desnom krilu progona HSS-ovskog pokreta. U emigraciji ustaše su organizirali svoje prebivališne logore najprije u Madarskoj, a kasnije i u Italiji. U te logore prikupljali su ljudi ne samo iz redova političke nego i iz ekonomski emigracije, obučavali ih za terorističke akcije i ubacivali u Jugoslaviju.«

HRVATSKA BEZ BiH »GEOGRAFSKI MONSTRUM«

»Nasuprot ideji o podjeli Bosne koja nije doduše zadovoljavala ni Hrvatsku, ni srpsku stranu u pregovorima ali je prihvaćena kao nužan kompromis, predstavnici su se muslimanskog pučanstva gotovo jednodušno suprotstavljali svim nacrtaima o podjeli, tražeći autonomiju BiH, i to kako iz redova Spahinog vodstva JMO, sa stanovišta nacionalne neopredijeljenosti muslimanskog stanovništva, tako i iz onih muslimanskih redova u kojima bijaše ukorijenjena pravaška idea o neprisupornoj etničkoj prirodnosti (po podrijetlu i jeziku) muslimanskog življa hrvatskom narodu, te o povijesnom državnom pravu i o geopolitičkom jedinstvu i nerazlučivosti Hrvatske s Herceg-Bosnom. Hrvatska bez BiH bila bi »geografski monstrum«, gospodarski »neodrživ sklop«, kao što i nijma nema života bez povezanosti s Hrvatskom. Budući da bi svaka dijiba BiH cijepala geografsko-gospodarsku cjelinu, a osobito teško pogadala muslimansko pučanstvo, to se jedini izlaz video u punoj autonomiji BiH. Dio bom bi više bila pogodenja Hrvatska, a ni Srbi ne bi bili zadovoljni, pa su se i neki srpski predstavnici (desetak zastupnika iz Bosne) također izjasnili za njezinu autonomiju, prihvaćajući zbog svojih razloga muslimansku tezu protiv podjele. Protiv dijiba BiH izjasnila su se i sva nacionalna društva hrvatskih sveučilištaraca, što su na predlog muslimanskih predstavnika donijeli deklaraciju (22. travnja 1939.) u kojoj na osnovi historijskog hrvatskog državnog prava i modernog načela o pravu samodređenja naroda zahtijevaju da BiH bude sastavni dio Hrvatske, jer s njom čine »jednu političko-gospodarsku i prometnu cjelinu« i jer je pitanje teritorijalnog integriteta »životno pitanje budućnosti hrvatskog naroda.«

ŠTO JE HTJELA SEPARATISTIČKA FRANKOVAČKO- USTAŠKA STRUJA

»Separatistička frankovačko-ustaška struja u Hrvatskoj napadala je Mačeka i HSS da su sporazumom izdali hrvatske nacionalne interese. Predstavnici te struje napadali su Sporazum kao kapitulaciju pred Beogradom, jer njime nisu ostvareni ni puna sloboda ni ravnnopravnost hrvatskog naroda, a Mačeka što je uopće išao u pregovore s beogradskom vladom, umjesto da iskoristi povoljne međunarodne prilike da Hrvatsku izdvoji iz okvira Jugoslavije. Budući da su separatistički elementi, koristeći političke prilike nastale na početku drugoga svjetskog rata, pojačali svoju kampanju protiv politike Sporazuma, banske su vlasti veljače 1940. zabranile Budakov »Hrvatski narod« i Bučevu »Nezavisnost«. Tada su počela i zatvaranja najistaknutijih nacionalista-frankovačaca, pa su od veljače do prosinca 1940. bili uhićeni dr. Milje Budak, Stjepan Buć, dr. Mladen Lorković, dr. Cvitanović, prof. I. Oršanić i tridesetak drugih pretežito sveučilištaraca: oni su bez suda bačeni u lepoglavsku kaznionicu, a zatim internirani u logor Kruščica kraj Travnika. Zbog tih progona u jednom se ustaškom letku protiv Mačeka govorio da »svjetska povijest« nije zabilježila primjer da je »voda jednog cijelog jedinstvenog naroda« izvršio takvu »izdaju i prevaru« kao Maček koji »uništava jedinstvo Hrvata, uništava Hrvatsku da bi spasio Jugoslaviju odnosno Veliku Srbiju.«

KAKO GRADITI POLITIKU U HERCEG- BOSNI?

»U Hrvatskoj dolazi do življe aktivnosti i ekstremne nacionalističke, ustaško-separatističke struje, koja tajno i javno u svom tisku osuđuje vodstvo HSS-a zbog političke sporazumijevanja sa Srbima. U svojoj borbi protiv vodstva HSS-a frankovci su osobito napadali pojedine pravke iz Mačekova vodstva za izdaju Radićevih načela, prikazujući Mačeka kao poštenu ali nedovoljno obavještena čovjeka. Glavne frankovačke zamjerke vodstvu HSS-a bile su zbog traženja rješenja hrvatskog pitanja u okviru Jugoslavije, te zbog nedovoljno određene hrvatske politike prema BiH, navlastito prema muslimanskom pučanstvu, prema opredjeljivanju kojeg se HSS odnosio tolerantno, dok su frankovci zastupali stanovište da se hrvatska politika u Herceg-Bosni mora graditi neodstupno na Starčevićevim gledištima. U isto doba u Sarajevu je pokrenuto glasilo muslimanskih Hrvata (Muslimanski svijest) koje je nastojalo biti iznad tih stranačkih raspravi, gajeći nacionalnu svijest podjednako na podlozi Starčevićeve pravaške ideologije i Radićeva nacionalnog i socijalnog programa.«

AKO BOSNE NE BUDU KAKO JE PODIJELITI?

»Maček je u pregovorima polazio od prepostavke da je moguće rješenje da BiH i Vojvodina budu zasebne jedinice, ili pak da budu podijeljene između Hrvatske i Srbije. Vodstvo HSS-a više se priklanjalo ideji podjele Bosne i Hercegovine, pod utjecajem bosansko-hercegovačkih Hrvata katolika, ali u tome nije bilo čvrsto jer su se podjeli suprotstavljali hrvatski opredjeljeni muslimani. Vodstvo HSS-a smatralo je da u postojećem sastavu stanovništva (43 posto Srba, 33 posto muslimana i 23 posto Hrvata) ni za jednu stranu nisu realni maksimalistički zahtjevi, premda su u redovima HSS-a zastupali težu da muslimani pripadaju hrvatskoj naciji i da bi se većina u slobodnim uvjetima izjasnila Hrvatima. Na osnovi toga Maček je iznio zahtjeve da Hrvatska — u slučaju da Bosna, Hercegovina i Vojvodina budu zasebne jedinice — obuhvati Brčko, Gradačac i Derventu, a zatim područje do granice Sava — Una — Jajce — Travnik — Visoko — Zenica — Žepče — Neretva i kotar Dubrovnik do Hercegovog. U slučaju da Bosna i Hercegovina te Vojvodina ne budu zasebne jedinice, Maček je postavio zahtjev da razgraničenje između Srbije i Hrvatske ide crtom: od Subotice na Ilok i Savu, Bosnom do Sarajeva, a zatim Neretvom uključujući kotar Dubrovnik do Hercegovog.«

UZ 3. IZDANJE PUTOPIJA NIKOLE PULIĆA »KRKOM UZVODNO«

LJEPOTA I SNAGA PRIRODE

Prozaično iskazati svoj sud o onome što je Nikola Pulić gotovo poetično sročio i istočio kroz svoje pero po povratku Krkom nizvodno, nije lako. Čovjek se nekako osjeti kao pri prijelazu iz dura u mol. Nepogodeno, neskladno, nezglašeno. To su svojevrsni izlasci iz sebe. No, valja nam razuditi Pulića da bismo ga bolje razumjeli, shvatili njegovo uraštanje u kamen čvrstac, pohod Pradjedu, mjesetu i vremenu njegova odojenja, Pradjedu oporučitelju.

Na svakoj stranici svoga slikovnog štiva Pulić očituje svoju finu, kultiviranu i odnjegovano radoznalost. Posvud zaviruje da otud i iznese. Maestralno premoščava zbilju i maštu, ljušt stvarnost s legende, tkači viziju daleke prošlosti na njezinim sadašnjim razvalinama. A sve to provodi kroz razgovore, susrete i zapamćenje odminulih povijesnih zbivanja na tlu kojim hodi, plovi ili o njemu mašta. Ne treba nas onda čuditi časovitost Pulićevih književnih raspoloženja: časom je impresionistički liričan, časom elegično ucviljen, da bi se u hipu vinuo do surih orlovnih glijedza i s njih kao na dlanu sagledao stvarnost života, povijesti, pa i vlastitog puta.

Putuje s perom u ruci, srcem u grudima i razbudenim osjetilima. Svevidan je promatrač i nezasitan užitnik, pogotovo kad su u pitanju Krka i Pokrče. Krkom plovi, a u vlastitu prošlost zaranja. Pri tome je lirska sučutan i elegijski realan. Putanja je kratka, ali je i na tako kratkoj putanji ostavio iza sebe 150 stranica izvrsne proze koja ulazi u sferu vrhunskog što je kod nas od te vrste uopće dano.

Dok svi drugi kreću od kuće, iz rodнog grada, mjesta ili sela, s vrha Jadranu, najčešće Venecije, Trsta ili Rijeke, Pulićev putni »zalet« otpočinje s užganog vodičkog asfalta u pravcu Šibenika. Uzvrtložile mu se glamov misli o skardonskim legendama, prukljanskim gavanu i vjernim Liburnijkama. Misli mu naviru sreda, bez reda i preko reda.

Zaputio se krčkim krajem od kojega jedva da povjesnijeg ima. Pogledom kruži po uvalama koje su za nj idilična mjesta za zaborav i razgovor s morem, morem oplemenjenim mirisom smilja, buhača, sikovca, mrdve, smreke, algi i morske trave. Na obzoru se neskladno stapa pitomost prukljanskog krajobraza s pepeljavom pustoši sonkovačkog krša. Sjetno Pulić ispruži pogled na »stari srušeni grad Scardonu, što leži na prukljanskom dnu, sa svojim zidinama i cestama«. Utonuo u Prukljan, ali ne i u zaborav. To je i dan-danas neodgometnuta zagonetka hrvatske antičke arheologije. To je svojevrsna prukljanska Atlantida. Trune zajedno s dnom Prukljana »kao kostur davno izumrla diva«. Od svete cvjetne vode svjetje mu je mjesto njegova djetinjstva, »plitki sveti rt«, to mjesto njegova odojenja, smijeha, plača i izrezane duše.

Što je privlačilo ljude na taj oštri i vrštavi kamenjar kojemu zeleni bori grizu razblažuju? Vrzma se Pulićevom glavnim pitanje. U hiper je sažeo odgovor: »Ljudi su od pamтивjeka dolazili u ove krajeve da se osvježe ljetom i snagom prirode, da se vrate krotki i plenitni. Primakao se potom samim mnogostoljetnim njedrima Skradina, ne bi li ih bolje osluhnuo i čuo. Motri skradinske kuće, zgrbljene pod stoljećima. U slične je misli utonuo i Miroslav Krelja kada je prošao kroz Skradin, ništa ne videći od stare veličine antičke Scardone ili srednjovjekovnog Skradina.

Pradjedu u pohode

Stalo srce Puliću maljevito kucati prije no što se stao uspinjati vododerinama, putacem što se poput zmijurine izvijužio »ravno k nebu«. Odasvud oko njega vrišti sivilo, a kamenje se razvrtičilo. Ništa ga ne može omesti u sabranosti kojom kroči Pradjedu u pohode.

Napustio ga je još u doba cvatnje rumenih bajama. Otad se čuti stjenom odvaljenom iz kamenoloma, zdravom panjevitom masli-

nom iz vlastite padine. Pradjed mu još stameno bdije nad mladicama, čekajući da ga Pulić pohodi, a on njemu oporuči trpnju. Mozak mu, se muti od te oporuke. Rukama učemerenim s tisuću žuljeva prigiba pogled u izlokanu zemlju. Ne diže potom pogleda s pradjedova litičastog lica.

Zna Pulić dobro kamo mu je poći: do uzglavlja Pradjedu, do njegova počivališta od nedrobivog kamena čvrstaca. Nadomak je svojim Bičinama, svojoj prikrivenoj tuzi, trpkosti smreke gluvače, starom »strišu« po dvorištim, balotašima i murašima. To su Pulićeve Bičine. Njegovo bogato siromaštvo. Kamen je moja kolijevka, uzdahnut će Pulić.

U odajama »kraljevske Niagare«

Niz putac Pulić sišao kao vjetar s planine, stižući u »osijen i živ« Skradin koji je zapao u svoju pritajenu popodnevnu sjetu. Do vidnih očiju, vredrinom podmazanih zglobova i leđa korača uz bistro zrcalo Krke. Zglobovi mu trenom zakrskaju videći mjestimice opakim izmetinama nagrđenu ljepotu Krke. A kad je ljepota poružnje-

Prvo izdanje - Krkom uzvodno - pojavilo se u Šibeniku 1967. godine

na, ružnija je od ružnoće, protužit će Pulić. Rastrla Krka pred njim na sušilu, nad usključilim bezdanom svoju prebijelu rubeninu. Raščešljala vunu s najfinijim nitima. Raskrili se bijeli galebovi pred polijetanje. To je Krka niz slapove rasplela kose. Ovom i sličnim personalifikacijama Pulić je od Krke napravio protagonistu svojih putopisnih zapamćenja.

Od skokova umorna Krka Pulića odmarala. Spire mu znoj i bistri mozak. Ognula ga bujnim zelenilom i borima što tkaju mrak i istaću žitkost mirisnih sokova. Sve bi se dalo uperivojiti. Raskrakala se Krka sa skradinske strane kao hobotnica. Svuda vrije, kipi, vijuga, žubori i pjeni, svuda šumi, tutnji, grmi, buči, pjeva i rasipa se. Plavi polja i ledine. Ponire, izvire, vrtloži se i kovitla. Pravi duge, natapa kamen i zemlju, pojti ptice, zmije, stada, čovjeka i zverad. Sve napača baš kao i nekoč njezina mezopotamska sestra Kerkha, voda bitrica. Ima u Krki nešto od mimožine čudi. Najljepša je nedirnuta. Ona sve može natopiti i natocići, sve nakavasiti i navlažiti, ali nju i najmanja kišna kap natmuri i poružni. Kao da je sama sebi dovoljna. Usporedili su je veliki putnici s Niagarom. No, da teku usporedice, preostalo je jedino usporediti ih.

Broji Pulić sedamnaest skalina. U zaslplju se Krka sljubila s Čikolom, gdjekad zvanom i Poljščica, i onda s njom u vodenu cijelovu buću niz strminu i sedru, nikad se više ne razdružujući. Ustobočio se na betonskoj vidilici nalik komandnom mostu minolovca. S vidilice mu je slap kao na razglednici bačenog u lijehu cvijeća. Slap što otječe poput rastaljenog srebra.

Zaplovit će uskoro dijelom Krke do Visovca. Plovi Krkinim meduslapijem. Tu Krka sveto miruje između dva slapa. Prepoznaće tajanstvo Visovca, ali i njemu pripisuje narcisodinost, baš kao i skradinskom mostu: obojica se ne prestaju ogledavati u vodi. Ne prestaju to čak ni onda kad Krku naboraju blagi zapusi. Visovac mu je u jutarnjim satima bezglasan kao nasukan brod. Poj carskog slavu ja pomlađuje Pulićevu moždinu i peludom mušmula okuđuje bistru rijeku. Ispisalo je vrijeme Visovcu starost na hrbitima inkunabula, baš kao što su mnogi silnici upečatili svoje doba u stijene od ušća do izvora umorne i nemirne rijeke. Pošalio se na kraju s visovačkim fratrima i ponudio da bi uz ženin pristanak ostao godinu dana na Visovcu kao brat laik.

Skrenuo je potom mimo postrojenih vitih jablanova u Zakrje. Ostala mu je Krka za ledima nalik »usnuloj vili s djevičanskim bokovima«. Krka je za nj istodobno djevica i majka. Odluta pogledom, a zatim krene do k nebu propete Kule od uzdaha. Pred njom se ustobocića golema mrtva stijena odvaljena od Uzdah-brda. U sve onako tvrdu upijali su se uzdisaji sužanja za slobodom, djevojkom, djecom i materom.

Vratio se zatim do postrojenih jablanova da bi osluhnuo skladan i bučan dvoglas Skradinskog i Roškog slapa. U tom osluškivanju zov Roškog slapa bivao je sve jači.

Našao se domalo pred prostranstvom Roškog slapa, pred uvaljenim i ušvarenim jezerom. Odmah uočava da je i na njemu Krka raspela dvadeset svojih bijelih pletenica. Dok mu je Skradinski slap najljepši kutak Europe, Roški mu je romantični i najljepši kutak sjeverne Dalmacije.

Ulazi najposlije u završnicu svoga uzvodnog pohoda Krki. Zahodno s Krkom obilazi kraljevski hrvatski Knin, a Krka što bliža svom izvoru, tim je brža, čilija i planinska. Ispeo se najzad Krčiću u naručaj da bi na izvoru rijeke otpočinuo, tražeći svoj mir u nemiru rijeke. Dosegao joj je najzad izvorsko počelo. Otpočinuo je u nemiru Hrvatice Krke, a ne manje i u spoznaji utažene želje. Zbog svega toga, nizvodno je bilo lakše i slade.

Krešimir ČVRLJAK

ŽUPANIJSKI VREMENOV: PROSINAC 1963. GODINE

O DRNIŠKOM RAVNJAKU I POBUNI NOGOMETĀŠA

»Konture društvenog plana za iduću godinu uglavnom su poznate. Najveći potraš očekuje se u turizmu. To je svakako posljedica napora koje komuna i društvena zajednica ulažu da se iskoriste prirodne ljepote, sunce i more. U ovoj godini izgrađeno je nekoliko novih objekata tzv. komercijalnog turizma (ugostiteljstva), a dobivena su sredstva i za podizanje novih. Do početka iduće turističke sezone bit će sagrađen i dio Jadranske magistrale na istočnom području općine, nekoliko novih trgovачkih kapaciteta, između ostalog i dvije robe kuće, te niz ostalih »sítinica« koje turizmu daju suvremeniji pečat i inače su njegova nerazdvojna cijelina. Računa se da bi se iduće sezone na području komune moglo oствariti oko 30 posto veći turistički promet. Bio bi to u stvari prvi znacajniji pokušaj »hvatanja« jadranskog turističkog projekta.« To je ulomak iz izvještaja što ga je pod krupnim naslovom »Utvrđene konceptcije sedmogodišnjeg razvoja šibenske komune« objavio »Šibenski list« na temelju podnesenih referata i diskusije na Prvom općinskom saborovanju kojemu su, među inim, prisustvovali Nikola Sekulić-Bunko, Jovo Ugrlić i Inž. Zvone Jurišić. Tu je i izveštaj s godišnje skupštine Općinskog sindikalnog vijeća, foruma koji je naznačio prijeku potrebu da sindikalne organizacije budu aktivnije u razvijanju sistema samoupravljanja. U referatu Niklike Bujasa naglašena je nužnost da se osigura što dosljednija primjena principa raspodjele prema radu. Skupu su

prisustvovali Paško Periša, Ivo Sutolić, Albert Antulović i Marin Bakica. Izabrano je i novo općinsko sindikalno rukovodstvo u koje su ušli: Marijan Baljkes, Vujadin Beader, Branko Bogdanović, Zdravko Bojanča, Nikica Bujas, Ante Bušnlić, Božo Cvitan, Rade Čakić, Roko Čapalija, Alfonso Fosko, Stanko Fržop, inž. Vinko Guberina, Ante Grubišić, Križan Jelović, Mate Jukić, Mišo Jurčević, Drago Kaleb, Smiljana Karađole, Ranko Lukić, Ljudevit Lušić, Ante Marenčić, Ivo Kralić, Kreše Milat, Vlatko Mrša, Kreše Nikolac, dr. Tomislav Petković, Ivo Rajević, Janja Rak, Čedo Sandrić, Dane Sekso, Šime Šupe, Danica Tomićić, Stipe Vlajčić, Tomo Vrblić i Jere Žonja. U nadzorni odbor Općinskog sindikalnog vijeća izabrani su Ivo Bošan, Marin Dragojević, Katica Gulin, Ante Kazlja i Josip Zorić. U političkoj rubrici Mihailo Kurilović piše o proslavi Dana Republike u šibenskom garnizonu. U povodu dva deseta godišnjice II. zasjedanja AVNO-a objelodanjen je članak pod naslovom »Kada su stvarani organi vlasti na području šibenske općine«, pa tu, među inim, čitamo: »Prvi općinski NVO-i Vodice i Tjesno formirani su krajem 1942., odnosno početkom 1943. godine, a Gradska NVO sa sjedištem u Šibeniku osnovan je u srpanju 1942. godine, dok su prvi kotarski NVO-i Šibenik i Vodice osnovani u ožujku 1943. a krajem iste godine, točnije 19. prosinca 1943., formirani je i Okružni NVO Šibenik u Banjavcima, koji je svoje sjedište često mijenjao, već prema datim okolnostima.«

Glasilo je zabilježilo i smrt Johna F. Kennedyja, a tiskan je i članak u povodu godišnjice pogibije IVE Lole Ribara. »Usvajanjem novih obradivih površina, »Petrovo polje« od današnjih 200 hektara zaokružilo bi se na 500, a poljoprivredne zadruge usvojile bi 200 hektara novih površina. Vodeći računa o klimatskim i ostalim prirodnim uslovima pristupa se specijalizaciji u proizvodnji duhana ravnjaka, povrća i u stočarstvu. Trebalо bi da proizvodnja duhana bude 100 vagona prema dosadašnjim 10. U privatnom sektoru moglo bi se proizvoditi 20 vagona. Razmatraju se mogućnosti zasnovanja radnog odnosa kod kuće s proizvođačima duhana koji bi bili dužni da izvrše određeni opseg proizvodnje za stanovito vrijeme i na taj način steknu pravo na socijalno osiguranje.« Tako obaveštava Josip Zagorac, dopisnik iz Drniša a na temelju rasprave o drniškim privrednim perspektivama: »Znatno će se proširiti industrija aluminiјa« naslov je osvrta kojega potpisuje Josip Jakovljević — u tom članku, među ostalim, čitamo: »U skroj budućnosti predviđa se proširenje kapaciteta za proizvodnju aluminiјa. Taj proces svakako će ubrzati i novoosnovani kolektiv Tvrnica aluminiјa »Boris Kidrič«. Nakon što se dovrši novi pogon elektroline na Ražinama, godišnja proizvodnja iznosit će čak 30 tisuća tona proizvoda, a nakon rekonstrukcije pogona u Lozovcu godišnja proizvodnja glinice porast će od 10 na 60 tisuća tona. Na taj način sa

novoizgradenim kapacitetima dobit će cemojaču aluminijsku industriju čiji su proizvodi veoma traženi ne samo na domaćem nego i na stranom tržištu, a uklanjanjem ovakvih disproporcija bit će u potpunosti zadovoljene i domaće potrebe za sirovim aluminiјem.« Tu je i vijest da je poduzeće »Luka« »ostvarilo još jednu radnu pobedu« — kolектив je 40 dana prije roka uspio ostvariti godišnji plan i izmanjupirati 840 tisuća tone tereta. Zanimljiva je i notica o tome da je na Baldekinu otvoren opskrbni centar (svečanosti su bili nazočni Paško Periša, Zvone Jurišić, Josip Ninić, Nikica Bujas, general major Josip Banin, Čedo Martinić i Mijo Zorić). »Novi objekt predstavlja nasušnu potrebu potrošača novoizgradenih stambenih naselja na Baldekinu i Križu, gdje živi više od osam tisuća stanovnika.« Tomislav Dean izvještava sa sjednice Općinske skupštine da je to tijelo odobrilo spajanje TLM »Boris Kidrič« i Tvrnice aluminiјa u Lozovcu.

Sportska rubrika donosi nekoliko uistina zanimljivih priloga. Tako u članku pod naslovom »Za srednje prilike u klubu« čitamo da je Izvršni odbor NK »Šibenik« zbog nedisciplinе suspendirao trojicu igrača. »Iz diskusije Marenčija, Stošića, Miljevića, Friganovića, Stefanovića, Rore i Žepine proizlazi da su Orošnjak, Marinčić i Aralica (nije prisustvovan sastanku!) svojim držanjem nanijeli štete klubu u njegovom nastajanju da proljetni dio

prvenstva završi što je moguće uspješnije. «Inače, stadion »Rade Končar« ugostio je momčad banjalučkog »Borca« — gosti su sa 2:1 pobijedili domaću momčad. Pred oko 1500 gledalaca NK »Šibenik« nastupio je na sastavu Širković, Friganović, Marenčić, Stošić, Perasović, Žepina, Stefanović, Parat, Stanišić, Mikšić i Rora. Nakon trijeste tog prvenstvenog kola »Šibenik« je na tablici II. savezne nogometne lige koja je brojila 16 momčadi zauzimao četvrtna mjesto sakupivši 10 bodova, upola manje nego vodeći sastav »Zagreba«. U okviru Dalmatinske rukometne lige šibenski »Galeb« je sa 20:14 nadigrao »Partizan« iz Soline. »Galeb« je nastupio u sastavu Mesić, Mandić, Ernjak, Štrkalj, Ivo Bujas, Sušanji, Tomljenović i Stojanović. U okviru Dalmatinske nogometne zone drniški DOŠK je sa 4:1 pobijedio momčad »Jedinstva«.

Drnišani su bili mnogo bolji sastav, a pobedu su izborili Vukić, Hamer, A. Brajčić, Bjegović, S. Kravar, Kovacević, Čular (Kedžo), Čosić, T. Nakić, M. Nakić i M. Brajčić. U istom natjecanju »Polet« iz Zablaće igrao je neriješeno (3:3) sa zadarским »Tekstilcem«. Pred oko 300 gledatelja (sudio je Belamarčić iz Šibenika) golove za domaće dao je Čatlik, a dobro su igrali Relja, Pavasović i Grgas-Svirac.

(Nast

NOGOMET

»NIKADA NEĆU DATI OSTAVKU!«

— Pitanje je ovako, kako konkretno. Ima dosta okolnosti i uvjeta koji su tome pridonijeli. Ne bih htio biti površan, ali za takvu analizu treba vremena. Na sjednici UO bit će potpuno spremam odgovoriti na sva pitanja.

Š.L. Kako ocjenjujete svoj trenutak položaj u klubu, s obzirom na okolnosti koje vas u ovom trenutku okružuju?

— Koliko znam i dalje sam trener u klubu, za sada nisam dobio nikakve druge informacije. Normalno da misleći na sadašnje rezultate i položaj na tablici, moram i sebi postaviti pitanje, gdje sam kao čovjek i trener grijesko. Koliko se ja kao trener osjećam siguran ili nesiguran za sutra, odlučivat će UO kluba.

Š.L. Jeste li razmišljali o ostavci. U Šibeniku ima brojnih mišljenja, da vi zbog neuspjeha »Šibenika« morate podnijeti ostavku na trenersku funkciju. Kakvo je vaše mišljenje?

— Radeći i predajući se ovom poslu od prvog dana dolaska u Šibenik ne mogu sebi skakati u usta, tako da kažem: Neću ili ne mogu više. Ja nikada neću dati ostavku. Jer veliko je pitanje, koliko su ovi rezultati realan ili ne-

realan produkt rada. Odgovoriti na njega, treba ići u detaljne analize. Morali bismo vidjeti, što je bio cilj, što smo imali na raspolaženju, da postavljeni cilj ostvarimo. Najlakše je ocijeniti rezultatski dio, i slažem se da se nad njim trebam zamisliti. Ali o radnom dijelu mog angažmana i moje priručnosti da ovakav klub uspije, ne želim razgovarati na način da taj segment dovodom u pitanje, kao eventualnu kriticu za rezultatski neuspjeh kluba. Sustavno sam prišao realizaciji projekta koji je nazvan »novi Šibenik«, s jasnim planom što klub mora napraviti u igračkom smislu (pojačanja) da bi taj cilj bio zamisli i da bi se mogao realizirati. Kada sam preuzeo »Šibenik«, znao sam da je to ekipa koja ne može egzistirati niti u drugoj ligi. Stoga da nisam imao plan za ozdravljenje tog kluba, ne bih dolazio u takvu sredinu. Što taj plan nije realiziran ne želim nikome prebaciti kao kriticu, jer znamo sve okolnosti koje nas okružuju. Sukladno svemu onome što sam rekao, ja se upopće nemam što bojati za svoju sudbinu. Na najavljenoj sjednici UO ja će sustavno iznijeti sve relevantne činjenice od mog dolaska do sada — zaključio je Branko Tucak.

B.Č.

Zbog odluke Odbora za hitnost i povjerenika Prve HNL, Antuna Čilića, da se 12. i 19. prosinca odigraju posljednja dva kola jesenskog dijela prvenstva, Upravni odbor šibenskog nogometnog prvoligaša odgodio je raspravu o učinku kluba u jesenskom dijelu prvenstva, zakazanu za utorak, 7. prosinca. Rasprava o toj temi najavlјena je za utorak, 14. prosinca. Umjesto toga na sjednici se raspravljalo o sadašnjoj finansijskoj situaciji kluba, koja je, kako je ocijenjeno, izuzetno teška.

Samo dvije pobede (Radnik i Dubrava), četiri neodlučena ishoda (Rijeka, Primorac, Dubrovnik i Pazinka), deset poraza, osam mršavih bodova i 17. mjesto na tablici, i najveće optimiste baca u očaj. Ali ne i Branka Tucka, trenera šibenskih modrih, s kojim smo za naš list porazgovarali uoči sjednice Upravnog odbora.

Š.L. Vaša momčad drži neslavani prvoligaški rekord. Niste osvojili niti bod na strani. A od 8. kola (Dubrava) niste pobijedili niti na »domaćem« terenu?

»IZVLAČIMO SREĆKA-ZGUBIRED JE PROŠLOST«

Utakmicu s Osijekom trebalo je odgoditi. Vjerujemo da će se situacija u Šibeniku promjeniti, pa bismo taj susret na proljeće, odigrali na Šubićevcu. Bili bismo puno spremniji i igrački u svakom drugom pogledu — izjavio nam je kapetan šibenskih modrih, Josip Bulat, kojeg smo zamolili za ocjenu dosadašnjeg dijela jeseni, koja rezultatski gledano, nudi zastrašujuću budućnost šibenskom nogometu.

— Sezona je potpuno neuspješna za nas. Osvojili smo premali broj bodova. Sa ovakvim bodovnim saldom i pozicijom na tablici, čekaju nas teški i neizvjesni dani.

SN Tko je krivac za taj neuspjeh: igrači, uprava, trener, suci ili športska nesreća?

— Sve što ste nabrojili predstavlja uzroke našeg neuspjeha. Slažem se da su i igrači jednim manjim dijelom krivci za ove nedade. Međutim, psiholog, gotovo je potrošena, izmorena, non-stop igranjem na strani. Dojadiću nam je da budemo vježbiti gosti-beskućnici.

Djelomično je kriva i naša uprava. Nisu ispunjene sve finansijske obaveze prema igračima. Zaostale su premje i dugovanja za dolazak pojačanja

u klub. Vidite premje za pobjedu nad Radnikom i Dubravom još nisu isplaćene. Ostali redovito je izmireni zaključno s listopadom.

SN Što je sa stručnim dijelom momčadi?

— U tom stručnom dijelu također treba nešto konkretno napraviti. Trener Tucak imao je svoj plan kada je došao u Šibenik. Shvatili smo jasno što želi. Međutim rezultati izostaju. Koliko je realno od te njegove vizije moguće ostavariti teško je reći, treba analizirati detaljno. Međutim ono što je napravljeno govor da je situacija loša. Možemo li više, vjerujte neznani odgovor.

Što se sudaca tiče oni su posebna priča. Na gentlemensko-lopski način kreirali su u velikoj mjeri naš neuspjeh. Spomenuti su samo Pivčević, Beusana, Laptala, Vranaričić, no što nam to koristi. Konačno kada analiziramo što smo sami propustili, prosti je nevjerojatno kada konstatiramo da je »Šibenik« od 5 jedanaesteraca realizirao samo jedan. I to je dokaz koliko smo psihiološki nekompaktni i nestabilni, a spone među igračima nisu najčvršće. Djelomični krivac je i veliki broj kartona, Dominiku, Viši, Abazi, kažnjeni su sa po četiri utakmice neigranja. O žuti-

ćima da i ne govorim.

SN Kako funkcioniра veza trenera i igrača, čuju se razna šaputanja kako bi i ovom prilikom dežurni Pedro trebao biti Branko Tucak?

— Odnos igrača i trenera je za sada O.K. Najlakše je trenera okriviti za neuspjeh. Tako je to uvijek bilo, ne samo u nogometu. Međutim moram reći, da konačnu odluku o tome donosi uprava. Jesmo li mi igrači zadovoljni s upravom? Vjerujte mi, težak odgovor. Biće bi šteta da ode u ovako delikatnom trenutku za klub. Ako bismo znali, ili ako postoji netko tko će nas izvući iz ove rezultatske krize, odmah glasujem za njega i slažem se sa smjenom. Ali hajde, kažite mi tko bi ga u ovom trenutku mogao zamijeniti, poglavito kada nedostaje onog najvažnijeg. Financija!

SN Okrenimo se Osijeku. Hoće li Šibenik izvući »sreća« ili će se kolo zastaviti na »zgubired« ili »bankrot«?

— Osijeka ćemo dobiti, zapravo nemamo šta izgubiti u ovoj situaciji. Idemo na sve ili ništa. »Kolo sreće« okrenut će se ovaj put na poziciju »sreća«. »Zgubired« ili »bankrot« neka konačno postane samo ružna prošlost.

B. ČUBRIĆ

KOŠARKA

ŠIBENČANI U SRIDU — ALKARI U NIŠTA

Šibenčani su ponovo bili redatelji dramatičnog finiša u Sinju, u utakmicu s domaćim »Alkarom«. U paklenoj atmosferi, pred oko 1000 gledatelja, mogli su snage da 4 sekunde prije kraja, zahvaljujući Nenadu Slavici, čija ruka je bila mirna, dobjiju utakmicu i »Alkarima« bodove odnesu ispred nosa. Iako su tijekom čitave utakmice igru držali u svojim rukama, kontrolirali rezultat, a dvije minute prije kraja vodili su 7 poena razlike, zaigrali su »ruski rulet« s nekoliko nerezonskih grešaka u napadu, pa je »Alkar« pomognut s nekoliko čudnih sudačkih odluka, preokrenuo rezultat, na poen prednost, 19 sekundi prije kraja. Nakon greške koju su nad njim napravili Sinjani, nemolivi veteran iz oba pokušaja sa crte bacanja bio je uspešan, te je Šibenčanima donio minimalnu ali potpuno zasljenu pobedu.

— Istina je da sam ja donio ovu pobedu, ali mi nismo trebali dozvoliti da dođemo u ovaku riskantnu poziciju, presudilo je naše iskustvo — rekao je Nenad Slavica.

ti puno uvjerljivije.

Najesretniji od svih bio je Kenny Toomer, koji je Slavci 4 sekunde prije kraja stalno govorio: »Please do it« (molim te, učini to).

— Bilo je vrlo teško do samog kraja. Mi smo se pribojavali, jer nam je pobjeda trebala, kao imperativ. Došli smo odigrati dobro, iako smo znali da neće biti lako. Uradili smo ono što smo moralni, imamo pobedu i to je dobro. Srećan sam — kaže Kenny Toomer, crnoplavi Amerikanac, kojeg u Šibeniku popularno zovu »Kike«.

Trener »Alkara«, Boris Poljak, športski je čestitao Šibenčanima.

— Od početka do završnice ova utakmica je bila teška i tvrdva. Obje momčadi su srljale uz vrlo loš postotak šuta. Šibenčani su imali 7 poena prednosti, pri kraju, ali smo se tricama Vrcana i Kuzmaniću uspjeli vratiti u život. Imali smo utakmicu u svojim rukama, atmosfera je bila fenomenalna. Obje ekipe prikazale su veliku borbenost i požrtvovnost stoga im zasluženo treba čestitati.

B. ČUBRIĆ

BURZA ŠIBENIK

Poduzeće za promet roba i usluga s.p.o.

— ŠIBENIK —

Adresa: S. Radića 99b, Tel/fax 25-063

PONUDA NA PRODAJU DIONICE

Oznaka	Izdavatelj	Kom.	Način prodaje	Cijena kom.
ŠIBE Šb	Šibenka Šibenik	120	100 DEM	
ZAGMON Zg	Zagreb montaža Zg	20	1000 DEM	
AUTOTR Šb	Autotransport ŠB	200	100 DEM	
KRKA Šb	Krka Šb	100	100 DEM	
TLM Šb	TLM Šibenik	200	100 DEM	
BADEL Zg	Badel 1862 Zg	400	50 do 55 DEM	
CROAIR	Croatia Airlines I	510	100 USD	
CONIN VŽ	Coning Holding VŽ	2	1000 DEM	
CROBA	Croatia banka	1000	53 DEM	
DABA	Dalmatinska banka	5	600 DEM	
ELCON ZB	Elcon Zlatar Bistr.	814	40 do 70 DEM	
HDUB Zg	Hotel Dubrovnik	200	85 DEM	
KRAŠ Zg	Kraš Zagreb	1003 min 50 kom.	60 do 95 DEM	
LEDO Zg	Ledo Zagreb	200	65 DEM	
PLAG Po	Plava laguna Po	281	300 do 400 DEM	
PHTU Zg	Prva hrv. t. ulja	1	450 DEM	
SIBA	Sisačka banka	29	1470 DEM	
TDROV	Tvornica duhana R.	85	3000 DEM	
VABA I	Varaždinska banka I	80	3200 DEM	
VABA II	Varaždinska b. II	509	80 do 95 DEM	

PONUDA ZA KUPNJU DIONICE

Oznaka	Izdavatelj	Kom.	Način kupnje	Cijena kom.
BADEL Zg	Badel 1862	7500	m. 3000 k.	35 DEM
CROBA	Croatia banka	1000	sve ništa	48 DEM
JADR KPC	Jadranski banka Puč.	50		70 DEM
STAN VŽ	Stanoje Varaždin	220		75 DEM
TLM Šb	TLM Šibenik	1000		75 DEM

Sve istaknute cijene u DEM preračunavaju se kod plaćanja po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan kupoprodaje.

MALI OGLASI

Tel. 35-600

PRODAJEM auto-radio sa zvučnicima i mikrofonom rotacijsku »Gold star«. Javiti se na telefon 42-716. (227)

PRODAJEM šivaći stroj marke »Višnja S elektronik« s kabinetom i dječje love za automobil »Sambim 1300«. Javiti se na telefon 32-416. (228)

IZNAJMLJUJEM jednosoban namještaj stan površine 45 četvornih metara. Javiti se na telefon 28-330. (229)

MIJENJAM teren sa sredenom dokumentacijom za stan ili stariju kuću u središtu grada. Ponude na telefon 23-601. (260)

IZNAJMLJUJEM poslovni prostor na Mažurici u Karlovačkoj ulici broj 1, površine 76 četvornih metara. Javiti se na telefon 39-577 svakim danom od 14 sati pa dalje. (231)

KUPUJEM brod »Dalmatiniku«, ili »Isranku«. Javiti se na telefon 37-637.

Temeljem članka 52. Statuta i Odluke Upravnog odbora br. 01-1960/93. dana 7. prosinca 1993. godine, JPKD »Vodovod i kanalizacija« Šibenik, raspisuje

NATJEĆAJ

za izbor i imenovanje direktora Poduzeća

UVJETI KOJE ZAINTERESIRANI KANDIDAT MORA ISPUNJAVATI SU:

1

ŽELOJE NAŠE
**Šibensku butigu kruha
 Dočekaše**

Chinchilla
ČAKOVEC

Luje Bezeredija 45
 tel/fax: (042)816-426

VIŠEGODIŠNJE ISKUSTVO
 INOZEMNI PARTNERI
 SIGURAN PLASMAN

- uzgoj i prodaja prvakasnih činčila za rasplod
- besplatno savjetovanje
- proizvodnja opreme
- otkup sirovih kožica
- štavljenje kožica
- proizvodi od krvna činčila

JAMČIMO

kvalitetu, otkup, skotnost,
 dugoročnu poslovnu suradnju i
 deviznu zaradu

ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE ŠIBENIK

SLOBODNA
 RADNA MJESTA

»PRIMOŠTEN« HTP
 Primošten
 — Vozač kamiona
 — 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme
 — SSS prometnog smjera »C«, »E« kategorije
 — 1 god. radnog iskustva
 ROK OGLASA: 11. 12. 1993.

PROMETNO-TEHNIČKA ŠKOLA ŠIBENIK
 — Šef računovodstva
 — 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme
 — VŠ ili VSS ekonomskog smjera, 24 mjeseca radnog iskustva
 ROK OGLASA: 11. 12. 1993.

SAMOSTALNA ZUBNA ORDINACIJA
 — Dr. VELJKO GRČIĆ
 ŠIBENIK, M. GUPCA 95
 — Medicinska sestra, pripravnik
 — 1 izvršitelj na određeno vrijeme
 — SSS medicinska sestra
 ROK OGLASA: 11. 12. 1993.

»SOLARIS« HTP ŠIBENIK
 — Kućni majstor električar-univerzalni
 — 1 izvršitelj na određeno vrijeme
 — V. ili IV. stupanj, VKV ili KV električar
 — 3 godine radnog iskustva
 — Kućni majstor — vodoinstalater
 — 1 izvršitelj na određeno vrijeme
 IV. st. stručne spreme KV vodoinstalater
 — 2 godine radnog iskustva
 ROK OGLASA: 14. 12. 1993.

CAFFE BAR »BAGATIN« ŠIBENIK
 (PONOVLJEN OGLAS)
 — Konobar
 — 1 izvršitelj na određeno vrijeme
 — SSS bilo kojeg smjera
 ROK OGLASA: 15. 12. 1993.

P.P. »ROGAČ« s.p.o.
 A. ŠUPUKA 12, ŠIBENIK
 — Pripravnik
 — 2 izvršitelja na određeno vrijeme
 — SSS poljoprivredna škola
 ROK OGLASA: 16. 12. 1993.

TRGOVINA »VRCIĆ«
 MORINJSKA BB, BRODARICA
 — Trgovac
 — 1 izvršitelj na određeno vrijeme
 — KV trgovac, 6 mjeseci radnog iskustva
 ROK OGLASA: 16. 12. 1993.

PROMETNO-TEHNIČKA ŠKOLA ŠIBENIK
 — Instruktor vožnje
 — 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme
 — 5 stupanj — instruktor vožnje
 »C«, »D«, »E« kategorije
 ROK OGLASA: 16. 12. 1993.

IZ MATIČNOG
 UREDA

ROĐENI

Dobili kćer: Mirko i Dražana Brković, Dragan i Kristina Vučenović, Ante i Vesna Pavelić, Ivan i Marijana Radan, Zoran i Sandra Maretić, Ivo i Ivanka Grabovac, Ljupko i Iva Dumančić, Ante i Karmen Vrcić, Željko i Milena Vrcić, Ante i Vesela Tabula.

Dobili sina: Željko i Milena Vrcić, Nikola i Ivka Jokić, Robert i Silvana Juric, Ivica i Zorana Rak, Mladen i Gordana Mišura, Milivoj i Milena Papak, Dragan i Hilda Zorica, Milivoj i Danijela Matov, Toni i Mirela Dukić, Joso i Zdenka Petković, Zoran i Tatjana Smolić.

VJENČANI

Anči Zupanac i Denis Torić, Dorothea Čatlak i Simon Boginec, Mladenka Dubravica i Duško Nimac, Ineska Vlahov i Veris Šoda.

UMRLI

Ante Rak (73), Ante Dragomir Cigić (64), Marko Ljubić (85), Slavko Babić (44), Marija Žaja (84), Roksanda Ramesa (83), Luca Ivić (81), Milivoj Lazović (49), Ante Škugor (56), Ante Balin (69), Jure Budiša (66).

U SJECANJE
 na voljenog i nezaboravnog
IVU IVIĆA

11. XII. 1983. — 11. XII. 1993.
 Prolazi vrijeme koje ne umanjuje
 tugu u našim srcima u kojima će
 vječno živjeti tvoj dragi i plemeniti
 lik. Hvala ti za sve što si učinio za
 nas.
 Tvoji najmiliji. (103)

U SPOMEN

na 50. obljetnicu smrti
ČIRE GRUBIŠIĆA
 pok. Mate

11. XII. 1943. — 11. XII. 1993.
 S osjećajem zahvalnosti svima
 koji ga se sjećaju. Na tvoju dobro-
 tu i plemenitost uzvraćeno je or-
 ganiziranim i izvršenim ubojstvom
 na veoma okrutan način. Ni po-
 sljednje počivalište nije nam po-
 znato.

Dragi oče, puno nam je u životu
 nedostajala tvoja zaštitnička ruka.
 U svom kratkom životu ukazao si
 nam na prave životne ideale na
 čemu ti od sveg srca hvala.
 Vjera u Boga i ljubav prema jedi-
 noj majci domovini zemlji Hrvatskoj.
 Kći Jagoda s obitelji. (102)

PRVA I NAJVEĆA
 HRVATSKA FARMA
 JUŽNOAMERIČKIH ČINČILA

ŽELITE LI ZAPOČETI
 SIGURAN POSAO

koji možete obavljati u slobodno
 vrijeme ili profesionalno, koji ne
 zahtijeva mnogo vremena i
 fizičkog napora, s čistim,
 pitomim i lijepim životinjicama
 skupocjena krvna...

DOĐITE NA BESPLATNI
 SEMINAR KOJI ODRŽAVAMO
 U ŠIBENIKU
 U SUBOTU, 18.
 PROSINCA 1993.
 GODINE U 10 SATI
 U HOTELU
 »JADRAN«
 PREDSTAVNIŠTOV
 ŠIBENIK
 TEL. (059) 50 085

EX ŽENEVA

Konvoj s »BALKAN EXPRESOM« konačno je stigao u Ženevu. Štovanji čitatelji, svi znate da ko je sve bilo u konvoju, a razgovor van je otkrili tekova ovako:

OVAN: Jesu li svil, fali li tko?

BOBAN: Meni fali 7000.

OVAN: Mislim na sudionike razgovora.

BOBAN: Čim otvoris gubici, čoviku nije jasno je li BLEJŠ ili, MUČEŠ tako da ti je teško otkriti podrijetlo.

SILAJDŽIĆ: Daj Mate, ostavi se zajeboancije, čovjek lijepo pita ko fali. Fali Alija, jebo' ga ti.

OVAN: A gdje je Alija.

SILAJDŽIĆ: Treba svaki čas, znaš da uvijek kasni.

OVAN: Meni se ne žuri, dnevnicu idu, a nisu ni loše.

MILOŠEVIĆ: Meni se ne čeka, obećaj da ćeš skinuti SANKCIJE, znaš bre da u Beograd uvodim KONJOBUS za gradski prijevoz.

OVAN: Kad se prestane pučati u Bosni, i kad prihvatiš VIVENDI za Hrvatsku.

MILOŠEVIĆ: Što ti dode VIVENDI, prvi put čuo.

OVAN: Njemačko-francuska mirovna inicijativa.

MILOŠEVIĆ: Ne dolazi u obzir ništa što je Njemačko, oni su gore ustaše bre od ovi u Hrvatskoj. Znaš gospodine OVAN, da se ja pitam jesu li ti uopšte Englez.

(Dolazi Alija)

ALIJA: Tražio sam »umjetno zubačo«, mislio sam da ga je Mate ukro, on voli mostove pa makar i zubne.

BOBAN: Očeš reći da smo mi krivi za STARI MOST u Mostaru.

ALIJA: Ako nisi ti kriv je Jozip Broz.

BOBAN: Jebo te Joso.

ALIJA: Eto gospodine OVAN zar ovo nije za SANKCIJE.

OVAN: Nemojte se svadati, hajde da razgovaramo. Reci Alija koliko trebaju dati Srbi, a što bi trebali dati Hrvati pa da se potpiše MIROVNI PLAN.

ALIJA: Srbi neka daju 5 posto, a Hrvati Neretvu i Neum.

KARADŽIĆ: Jesi li ti normalan, bre. Još trebamo uzeti Sarajevo pa je za nas rat gotov.

BOBAN: Izlij Miljacku, pa ču ti dati MORA na dugoročni kredit i imaš more u Sarajevu.

OVAN: Nemojmo tako razgovarati, imam osjećaj da se opet nećemo dogovoriti.

ALIJA: Dok ne dobijem Neum neću potpisati.

KARADŽIĆ: Dok ne dobijem SARAJEVO i DUBROVNIK nema mira.

BOBAN: Ja ovdje nemam ništa tražiti.

OVAN: Za danas bismo završili. Nastavljamo sutra.

Tako je završila još jedan serijal, dragi čitatelji, ako se nastavi bit će više serija nego u SANTA BARBARI.

Nazdravje vaš Krešo

MAESTRO I SVETAC

U crkvi svetog Nikole glumci šibenskog kazališta premijerno su izveli predstavu »Maestro i svetac«. Riječ je o lutkarskoj predstavi a pisac teksta i redatelj je Pero Mioč. Scenografiju i lutke izradio je Branko Lovrić-Caparin, a songove je uglazio Sanibor Vuletin. Lutke animiraju glumci šibenskog kazališta Nikola Škugor, Hrvinka Nikodijević, Maja Klarić, Marijana Luša i Andelko Babačić koji uz to još glumi Maestra koji pričom i pjesmom uvodi gledatelje u četiri najpoznatija prizora iz života svetog Nikole tog velikog zaštitnika djece i pomoraca. »Maestro i svetac« predstava je koja je ra-

dena u maniri retabla teatra. Riječ je o živoj slici u kojoj su lutke papirnate, plošne pa su ih glumci morali uz veliko umijeće i spremnost animirati. Jedna od najupečatljivijih slika je priča o tome kako je sveti Nikola smirovao. Za tu scenu izvrsno su napravljeni valovi koji se pretvaraju u olujno more a sve to je dobro popraćeno svjetlosnim i zvučnim efektima. Predstava je pobudila veliko zanimanje najmladih Šibenčana pa su održane čak dvije predstave, a do konca prosinca ta predstava će doživjeti još najmanje četredesetak izvođenja kako bi je vidjela djeca diljem šibenske županije. S.G.

ZID SE SRUŠIO, PITANJA OSTAJU TKO JE POGRIJEŠIO?

Osamnaest metara dug i četiri metra visok betonski zid koji je u gradskom naselju Vidici priječio odron zemlje na obližnju prometnicu, srušio se u noći s utorka na srijedu. Još četrdeset metara zida, vidi se prostim okom, nagnuto je, i po svoj pričici takoder će — pasti. S tim je konačno treskom, stavljena točka na »i« sudbinu zida na Vidicima, koji je pažnju javnosti izazvao još prije nekoliko godina, kada je rušenje sličnog potporina u Splitu odnjelo i ljudske životne.

Zid na Vidicima, nije srećom ubrao krvavi danak. Izgrađen 1985. u izvedbi »Izgradnje«, a po projektu »Plana«, stoji međutim još uvijek kao crna mrlja ovađnog graditeljstva. I laici znaju da je tako konstruiran zid, k tome još i potpuno uspravan, predviđen da drži velik teret zemlje, morao biti izveden solidnije — s jačom armaturom i više betona, a na takav zaključak upućuje i izjava istražnog suca Igora Ninića, koji je nakon istrage, među ostalim rekao:

»Uzrok rušenja po svemu sudeći je loša kvaliteta izrade zida, a u nagibu između zemlje i zida ispod stambenih zgrada nakupio se otpad, automobilске gume i drugo što je potpomognuto obilnim kišama uvjetovalo rušenje ...« Srušivši se — a pri tom na sreću, nikoga ne ozlijedivši i uništivši jedino vlastitu (bez)vrijednost, zid na Vidicima učinio je najbolje što je mogao. »Izgradnja« je spremna sagraditi novi zid, ali odatle potječe i bolji prijedlog: da se na tome mjestu, umjesto potpornog zida sagradi čvrst objekt koji bi služio kao poslovni prostor s jedne strane, i kao garaže s druge. Podzadržavaju prijedlog i u Fondu za stambeno-komunalne djelatnosti uz ogradu da će poslije riječ kazati stručnjaci Sekretarijata za razvoj i korištenje prostora. I u slučaju da se poslovni prostor, kao dohodovna investicija ne sagradi, u Fondu kažu da bi novi zid trebao izvesti drugačije — i estetski i namjenski, u skladu s Vidicima kao naseljem u kojem živi velik broj stanovnika. Uz zadovoljstvo što se toliko ružan i nadase opasan zid srušio sam od sebe, bez posljedica pa takve prilike nameću promišljenja i bolja rješenja za budućnost, još uvijek nam nisu poznati rezultati istrage, ukoliko postoji, o najmanje dvije važne činjenice: tko je kriv za lošu izvedbu zida, i ukoliko je zid loše izveden jer se nitko nije pridržavao po projektu normirane količine materijala, gdje je materijal nestao? Ili će se taj »dug« gradanjima i pravnoj državi napravito pripisati pozamašnom paketu starih dugova starog sistema? B.P.

(Snimio: R. GOGER)

IZLOŽBA TROJICE BETINSKIH BRODOMAKETARA U CRKVI SV. FRANE

JEDRILJE HRVATSKOG JADRANA

Ovaj skromni izlagачki projekt teži da prije svega progovori o snaznom pečatu kojega su hrvatski brodograditelji ostavili u razdoblju između 10. i 19. stoljeća na istočnoj obali Jadrana, ali i o tradiciji brodograditeljstva koje se u Betini održava i njeguje već 250 godina

Izložba maketa hrvatskog brodovlja, koju su povodom blagdana sv. Nikole, biskupa, zaštitnika pomoraca, djece i putnika, zajednički pripremili betinski župnik don Vergilio Bilić i trojica betinskih brodomaketara — Milan Filipi, Nediljko Brklj i Darčo Škevin — otvorena je i dostupna posjetiteljima u crkvi sv. Frane u Betini na otoku Murteru.

Ovaj skromni izlagачki projekt, kazuje nam don Vergilio Bilić, teži da prije svega progovori o snaznom pečatu kojega su hrvatski brodograditelji ostavili u razdoblju između 10. i 19. stoljeća na istočnoj obali Jadrana, ali i o tradiciji brodograditeljstva koje se u Betini održava i njeguje već 250 godina. Upravo takav dojam posjetitelj i stječe razgledavanjem modela galije, ratnog broda »Sveti Jerolim« s Hvara iz XVI. st., koja je sudjelovala u Lepantskoj bici 1571., modela dubrovačke galije iz XVIII. stoljeća, broda državne ratne mornarice Dubrovačke Republike, modela bračke bracere za prijevoz tereta gradene sredinom XVII. stoljeća, te drugih jedrenjaka ratne i trgovske mornarice iz tog vremena.

Izložba nesumnjivo posjeduje i edukativnu komponentu jer teži uspostavi još čvršćih veza s razdobljem koje je iznimno važno za cijelokupnu hrvatsku povijest, a takav pristup ogleda se i u modelu tipične betinske gajete, koja je za domicilno stanovništvo oduvijek bila simbolom bivstvovanja i opstajanja na ovom dijelu modrog Jadrana.

Eksponati trojice betinskih brodomaketara, izvan svake sumnje, značajno pridonose popularizaciji ove djelatnosti, posebice među mlađim uzrastom, te snažno utječe na još kompleksnije upotpunjavanje pomorskih ugoda i orientacije. Don Vergilio Bilić posebno naglašava činjenicu da je ovogodišnja izložba zapravo nastavak prošlogodišnjeg postava, koji je svojom ljepotom i vrijednošću bila istinski izazov za sve posjetitelje.

Izloženi modeli primjer su strpljivosti kakva se jedino može uočiti u djelima isključivo ručnog rada nastalih na temelju brojnih nacrta, proučavanja literaturе, ali i maštovitosti samih brodomaketara. Jedrenjaci s istočne obale Jadrana ostaju ukotvљeni u crkvi sv. Frane u Betini još nekoliko dana, dakako ovisno o interesu posjetitelja za njihovim razgledavanjem. Već sada se vrlo ozbiljno razmišlja o prikupljanju još većeg broja modela jedrilja hrvatske mornarice kroz stoljeća čime bi ova zasad skromna i koncepcionalno nedovoljno razrađena izložba mogla prerasti u značajan turistički i kulturni događaj.

N. URUKALO